

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in relasch federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart l'agricultura (Lescha d'agricultura, LAgr)

dals 29 d'avrigl 1998 (versiun dal 1. da schaner 2015)

Attenziun: Las midadas per il 1-1-2017 n'èn betg anc integradas

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra, sa basond sin ils artitgels 31bis, 31^{octies}, 32 e 64bis da la Constituziun federala^{1,2} suenter avair gi in vista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 da zercladur 1996³, concluda:

1. titel: Principis generals

Art. 1 Intent

La Confederaziun procura che l'agricultura prestia – tras ina producziun duravla ed orientada al martgà – ina contribuziun essenziala per:

- a. proveder en moda segira la populaziun;
- b. mantegnair la basa da viver natirala;
- c. tgirar la cuntrada cultivada;
- d. urbanisar decentralmain il pajais;
- e.⁴ garantir il bain dals animals.

Art. 2 Mesiras da la Confederaziun

¹ La Confederaziun prenda particularmain las suandantas mesiras:

CULF 1998 3033

¹ [CRLF 1 3; CULF 1980 380, 1996 2502]. A las disposiziuns numnadas correspundan oz ils art. 45, 46 al. 1, 102–104, 120, 123 e 147 da la Constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999 (CS 101)

² Versiun tenor la cifra 8 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4803; Fegl uffizial federal 2000 2391)

³ Fegl uffizial federal 1996 IV 1

⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

- a. stgaffir cundiziuns generalas favuraivlas a la producziun ed a la vendita da products agriculs;
- b.⁵ indemnisar cun pajaments directs las prestaziuns d'utilitad publica furnidas dals manaschis agriculs che cultiveschan il terren;
- bbis.⁶ sustegnair l'utilisaziun duraivla da las resursas natiralas e promover ina producziun favuraivla als animals ed al clima;
- c. procurar per in svilup socialmain supportabel en l'agricultura;
- d. sustegnair meglieraziuns da structura;
- e.⁷ promover la perscrutaziun e la cussegliaziun agricula sco er l'allevament da plantas e d'animals;
- f. reglamentar la protecziun da las plantas e l'utilisaziun dals meds da producziun⁸.

² Las mesiras da la Confederaziun premettan in agid a sazez raschunaivel. Ellas vegnan coordinadas cun ils instruments da la politica regiunala.

³ Ellas sustegnan l'orientaziun da l'agricultura e da l'economia alimentara vers ina strategia da qualitat cuminaivla.⁹

⁴ Ellas resguardan, s'orientond al princip da la suveranità alimentara, ils basegns dals consuments da products indigens variads, duraivels e d'auta qualitat.¹⁰

⁵ Ellas na dastgan betg consistier da mesiras da sustegn ch'èn ablas da far ina distorsion da concurrenza a disfavour dal mastergn e da l'industria. Las proceduras sa drizzan tenor l'artitgel 89a. Il Cussegl federal regla ils detagls.¹¹

Art. 3 Noziun e champ d'applicaziun

¹ L'agricultura cumpiglia:

- a. la producziun da products utilisabels tras la cultivaziun da plantas e tras la tratga d'animals da niz;
- b. la preparaziun, il magasinar e la vendita da products correspondentes en las interpresas da producziun;

⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁸ Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234). Questa midada è resguardada en l'entir decret

⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

c. la cultivaziun da surfatschas naturalas.

^{1bis} Per activitads agriculas valan las mesiras dal 5. e dal 6. titel. Ellas premettan in'activitad sin la basa da l'alinea 1 literas a–c.¹²

² Per l'orticultura productiva valan las mesiras en il 1. chapitel dal 2. titel sco er quellas dal 5. fin il 7. titel.¹³

³ Per la pestga professionala e per la piscicultura valan las mesiras en il 1. chapitel dal 2. titel, en il 5. titel ed en il 2. chapitel dal 7. titel.

⁴ Per l'apicultura valan las mesiras en il 1. chapitel dal 2. titel, en il 6. titel ed en 2. chapitel dal 7. titel.¹⁴

Art. 4 Cundiziuns da produczium e da vita difficilas

¹ Las cundiziuns da produczium e da vita difficilas, cunzunt en il territori da muntozna e da collinas, ston vegnir resguardadas adequatamain cun applitgar questa lescha.

² A norma da las difficultads sutdivida l'Uffizi federal d'agricultura (UFAG) en zonas la surfatscha utilisada da l'agricultura e maina per quest intent in cataster da produczium.¹⁵

³ Il Cussegl federal fixescha ils criteris da determinaziun da las zonas.

Art. 5 Entradas

¹ Las mesiras previsas en questa lescha vulan cuntanscher ch'ils manaschis che adempleschan ils criteris da la duraivladad e ch'èn effizients economicamain possian obtegnair – en la media da plirs onns – entradas ch'èn cumparegliablas cun quellas da l'ulteriura populaziun cun activitad da gudogn da la medema regiun.

² Sche las entradas sa sbassan considerablmain sut il nivel da referenza, prenda il Cussegl federal mesiras a temp limità per meglierar la situaziun.

³ I ston vegnir resguardadas las autras branschas economicas, la situaziun economica da la populaziun che n'è betg activa en l'agricultura sco er da la situaziun finanziaria da la Confederaziun.

Art. 6 Limita d'expensas

Ils meds finanziaus destinads als secturs d'incumbensa principals vegnan permiss per maximalmain 4 onns cun in conclus federal simpel, e quai sa basond sin ina

¹² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

missiva dal Cussegl federal. Las limitas d'expensas correspondentas vegnan concluidas a medem temp.

2. titel: Cundiziuns generalas per la producziun e per la vendita

Art. 7 Princip

¹ La Confederaziun fixescha las cundiziuns generalas da la producziun e da la vendita dals products agriculs uschia che l'agricultura po producir en moda duraivla e favuravla sco er obtegnair in retgav uschè aut sco pussaivel da la vendita dals products.

² Ella resguarda las pretensiuns da la segirezza da products, da la protecziun dals consuments e dal provediment dal pajais.¹⁶

1. chapitel: Disposiziuns economicas generalas

1. secziun: Qualitad, promoziun da la vendita e distgargia dal martgà

Art. 8 Agid a sasez

¹ La promoziun da la qualitad e da la vendita sco er l'adattaziun da la producziun e da la purschida a las pretensiuns dal martgà èn chaussa da las organisaziuns dals producents u da las branschas respectivass.

^{1bis} Las organisaziuns da branscha pon elavurar contracts da standard.¹⁷

² Sco organisaziun da branscha vala la reuniun da producents d'in singul product u da gruppas da products cun ils elavuratur ed eventualmain cun ils commerziants.

Art. 8a¹⁸ Pretschs directivs

¹ Las organisaziuns dals producents d'in singul product u da gruppas da products ubain da branschas correspondentas pon publicitar, sin plaun naziunal u regiunal, pretschs directivs, als quals ils furniturs ed ils acquistaders èn sa cunvegnids.

² Ils pretschs directivs ston vegnir fixads en moda differenziada tenor nivels da qualitad.

³ La singula interpresa na po betg vegnir sfurzada d'observar ils pretschs directivs.

⁴ Per pretschs da consum na dastgan betg vegnir fixads pretschs directivs.

¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

Art. 9¹⁹ Sustegn da mesiras per gidar sasez

¹ Sche las mesiras per gidar sasez tenor l'artitgel 8 alinea 1 vegnan periclitadas tras interpresas che na sa participeschan betg a las mesiras concluidas en moda collectiva, po il Cussegl federal decretar prescripziuns, sche l'organisaziun:²⁰

- a. è represchentativa;
- b. n'è betg activa en la producziun, en l'elavuraziun ed en la vendita;
- c. ha concludì las mesiras per gidar sasez cun ina gronda maiorità.

² Il Cussegl federal po obligar betg commembers d'ina organisaziun da pajar contribuziuns per finanziair las mesiras per gidar sasez tenor l'artitgel 8 alinea 1, sche las cundiziuns tenor l'alinea 1 èn ademplitas e sche l'organisaziun incassescha da ses commembers contribuziuns per finanziair las mesiras per gidar sasez. Las contribuziuns na dastgan betg servir a finanziair l'administraziun da l'organisaziun.²¹

³ Pertutgant l'adattaziun da la producziun e da la purschida a las pretensiuns dal martgà po il Cussegl federal decretar exclusivamain prescripziuns per cumbatter cunter svilups extraordinaris che na vegnan betg chaschunads da problems da structura.²²

⁴ Ils products da la commercialisaziun directa na dastgan betg vegnir suttaless a las prescripziuns tenor l'alinea 1, ed ils commerziants directs na dastgan betg vegnir suttaless a l'obligaziun da pajar ina contribuziun tenor l'alinea 2 per las quantitads vendidas da la commercialisaziun directa.

Art. 10²³ Prescripziuns da qualitat

Il Cussegl federal po decretar prescripziuns da qualitat e reglar las metodas da producziun da products agriculs e da quels resultads da lur elavuraziun, sche quai è necessari per lur export u per l'observanza d'obligaziuns internaziunalas da la Svizra u da normas internaziunalas ch'èn d'ina impurtanza essenziala per l'agricultura svizra.

Art. 11²⁴ Meglieraziun da la qualitat e da la durabilitad

¹ La Confederaziun sustegna mesiras cuminaivlas da producents, d'elavuratur u da commerziants, che gidan a megliar u a garantir la qualitat e la durabilitad da products agriculs, da products agriculs elavurads e da process.

¹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

²⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²¹ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

² Las mesiras ston:

- a. promover l'innovaziun u la collavuraziun per lung da la chadaina da valor agiuntada;
- b. prevar la participaziun dals producents ed en emprima lingia als servir.

³ Sustegnids pon vegnir particularmain:

- a. il scleriment preliminar;
- b. la fasa iniciala da l'applicaziun da la mesira;
- c. la participaziun dals producents a programs che servan a meglierar la qualitad e la durabilitad.

⁴ Il Cussegl federal fixescha las premissas per il sustegn.

Art. 12 Promoziun da la vendita

¹ La Confederaziun po sustegnair cun contribuziuns mesiras naziunalas u regionalas dals producents, dals elavuratur u dals commerziants per promover la vendita da products agriculs svizzers en Svizra ed a l'exteriur.²⁵

² Per quest intent po ella er sustegnair la comunicaziun che sa referescha a las prestaziuns d'utilitad publica furnidas da l'agricultura.²⁶

³ Ella po procurar per la coordinaziun da las mesiras sustegnidas en Svizra ed a l'exteriur e fixar particularmain in'apparientscha cuminaivla.²⁷

⁴ Il Cussegl federal fixescha ils criteris per reparter ils meds finanzials.

Art. 13 Distgargia dal martgà

¹ Per evitar collaps dals pretschs tar products agriculs po la Confederaziun sa participar – en cas da svilups extraordinaris – als custs da mesiras a temp limità che servan a dar distgargia al martgà. Per reducir ils surplus che resultan da las structurazions na paja ella betg contribuziuns.

² Las contribuziuns da la Confederaziun premettan per regla prestaziuns adequatas dals chantuns u da las organisaziuns interessadas.

²⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

2. secziun: Designaziun

Art. 14 En general

¹ En l'interess da la vardaivladad e per promover la qualidad e la vendita po il Cussegl federal decretar prescripziuns davart la designaziun da products agriculs e da products agriculs elavurads, che:

- a. vegnan producids tenor proceduras determinadas;
- b. demussan autras qualitats specificas;
- c. derivan dal territori da muntogna;
- d. sa distinguan pervia da lur origin;
- e.²⁸ vegnan producids cun desister da proceduras determinadas u na demussan betg qualitats specificas;
- f.²⁹ vegnan producids tenor criteris spezial dal svilup duraivel.

² La designaziun da quests products tenor questas prescripziuns è voluntara.

³ Resalvadas restan las disposiziuns da la legislaziun davart la tecnica genetica e davart victualias.³⁰

⁴ Il Cussegl federal po definir segns uffizials per la designaziun tenor quest artitgel e tenor l'artitgel 63 alinea 1 literas a e b. El po declerar lur diever sco obligatoric.³¹

⁵ Il diever da quests simbols è obligatoric en campagnas per promover la vendita che cuntengan mesiras tenor l'artitgel 12.³²

Art. 15 Metodas da producziun, qualitats specificas da products

¹ Il Cussegl federal regla:

- a. las pretensiuns, a las qualas ston satisfacer ils products e las metodas da producziun, particularmain quellas ecologicas;
- b. la controlla.

² Ils products dastgan vegnir designads sco resultads da l'agricultura biologica mo, sche las reglas da l'agricultura biologica vegnan applitgadas per l'entir manaschi. Il Cussegl federal po conceder excepziuns particularmain per manaschis cun culturas

²⁸ Integrà tras la cifra 8 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4803; Fegl uffizial federal **2000** 2391)

²⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

³⁰ Versiun tenor la cifra 8 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4803; Fegl uffizial federal **2000** 2391)

³¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

³² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

permanentas, sche l'integritad da la producziun biologica e sia controllabilitad na vegnan betg pregiuditgadas tras quai.³³

³ Il Cussegl federal po renconuscher directivas d'organisaziuns privatas, sch'ellas cuntengnan las pretensiuns tenor l'alinea 1 litera a.

⁴ Il Cussegl federal po renconuscher las designaziuns per products esters, sch'ellas sa basan sin pretensiuns equivalentas.

Art. 16 Denominaziun d'origin, indicaziuns geograficas

¹ Il Cussegl federal creescha in register per denominaziuns d'origin e per indicaziuns geograficas.

² El regla en spezial:

- a. il dretg da s'inscriver;
- b. las premissas per la registraziun, particularmain las pretensiuns dal carnet d'obligaziuns;
- c. las proceduras da registraziun e da protesta;
- d. la controlla.

³ Denominaziuns d'origin u indicaziuns geograficas inscrites na pon betg daventar denominaziuns genericas. Denominaziuns genericas na dastgan betg vegnir inscrites sco denominaziuns d'origin u indicaziuns geograficas.

⁴ Sch'in num d'in chantun u d'in lieu vegn duvrà en ina denominaziun d'origin u en ina indicaziun geografica, stoi vegnir garanti che la registraziun correspunda ad in'eventuala regulaziun chantunala.

⁵ Denominaziuns d'origin ed indicaziuns geograficas inscrites na dastgan betg vegnir registradas sco marca per products, sch'in causal da l'alinea 7 è etablì.³⁴

⁶ Tgi che dovra ils nums d'ina denominaziun d'origin u d'ina indicaziun geografica inscrites per ils medems u per sumegliants products agriculs ubain per products agriculs elavurads sto ademplir il carnet d'obligaziuns tenor l'alinea 2 litera b. Questa obligaziun na vala betg per il diever da marcas ch'èn identicas u sumegliantas ad ina denominaziun d'origin u ad ina indicaziun geografica inscrites en il register e ch'è vegnida depositada u inscrites da buna fai u acquistada tras in diever da buna fai:

- a. avant il 1. da schaner 1996; u
- b. avant che la denominaziun d'origin u l'indicaziun geografica inscrites è vegnida protegida tenor questa lescha u sin fundament d'ina outra basa legala, sch'en la Lescha dals 28 d'avust 1992³⁵ davart la protecziun da las

³³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

³⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

³⁵ CS 232.11

marcas i n'èn betg avant maun motivs per la nullitad u per la scadenza da la marca.³⁶

^{6bis} Cun giuditgar, sch'il diever d'ina marca acquistada da buna fai tenor l'alinea 6 è conferma al dretg, stoi vegnir resguardà en spezial, sch'igl exista in privel d'engion u ina cuntravenziun cunter la concorrenza loiala.³⁷

⁷ Denominaziuns d'origin ed indicaziuns geograficas inscrites en spezial protegidas cunter:

- a. mintga diever commercial per auters products che profitan da la reputaziun da denominaziuns protegidas;
- b. mintga appropriaziun, falsificaziun u imitaziun.

Art. 16a³⁸ Indicaziuns a qualitads u metodos da produczion

¹ Products agriculs e products agriculs elavurads dastgan vegnir munids cun indicaziuns da qualitads u da metodos da produczion, las qualas resultan da prescripziuns (produczion che tegna quint da l'ambient, cumprova da prestaziun ecologica u tegnida d'animals che resguarda ils basegns da las spezias) u cun ina indicaziun a questas prescripziuns.

² Las indicaziuns ston correspunder en spezial a las prescripziuns davart la proteczion cunter engion en il sector dal dretg da virtualias.

Art. 16b³⁹ Defensiun da las denominaziuns d'origin e da las indicaziuns geograficas sin plaun internaziunal

¹ La Confederaziun sustegna organisaziuns da branscha, da producents u d'elavuratur a defender las denominaziuns d'origin e las indicaziuns geograficas svizras sin plaun internaziunal.

² Ella po surpigliar ina part dals custs da procedura che resultan a las represchantanzas svizras a l'exteriur sin dumonda d'organisaziuns da branscha, da producents u d'elavuratur a defender las denominaziuns d'origin e las indicaziuns geograficas.

3. secziun: Import

Art. 17 Dazis d'import

Cun fixar ils dazis d'import ston vegnir resguardadas la situaziun da provediment en Svizra e las pussaivladads da vendita per products indigens sumegliants.

³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

³⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da mars 2006, en vigur dapi il 1. d'october 2006 (CULF 2006 3861; Fegl uffizial federal 2004 7069 7083)

³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

Art. 18 Mesiras per products da metodos da produczion scumandadas

¹ Sut la premissa che obligaziuns internaziunalas na vegnian betg violadas, decretescha il Cussegl federal prescripziuns davart la decleraziun per products ch'èn vegnids producids cun metodos ch'èn scumandadas en Svizra; el augmenta ils dazis d'import u scumonda l'import da quests products.⁴⁰

² Sco scumandadas en il senn da l'alineia 1 valan metodos da produczion che n'èn betg admissiblas pervia da la proteczion:

- a. da la vita u da la sanadad da persunas, d'animals u da plantas; u
- b. da l'ambient.

Art. 19 Tariffas da dazi

La cumpetenza e las proceduras per fixar las tariffas da dazi sa drizzan tenor la legislaziun da duana, sche questa lescha na dispona betg autramain.

Art. 19a⁴¹ Destinaziun fixa dals retgavs da dazi

¹ Ils retgavs dals dazis d'import sin products agriculs e sin victualias èn liads ad in intent specific per ils onns 2009–2016; els vegnan duvrads per finanziar las mesiras d'accompagnament che stattan en connex cun la realisaziun d'ina convegna da libra circulaziun agroalimentara cun l'Uniuin europeica u d'ina convegna cun l'Organisaziun mundiala da commerzi.

² Finanziadas ston vegnir cunzunt mesiras d'accompagnament a favur da l'agricultura.

³ Sche las tractativas na vegnan betg terminadas, annullescha il Cussegl federal la destinaziun fixa e dat liber ils meds finanzials.

⁴ Sche las mesiras d'accompagnament dovran damain meds finanzials che quai ch'i resultan da la destinaziun fixa, po il Cussegl federal reducir l'import da la destinaziun fixa.

Art. 20 Pretschs minimals

¹ Per singuls products po il Cussegl federal fixar in pretsch minimal. L'artitgel 17 vala tenor il senn.

² Il pretsch minimal correspunda al pretsch d'import giavischè che consista dal pretsch franco cunfin svizzer e dal dazi sco er da las taxas da medem effect.⁴² Il Cussegl federal fixescha, co ch'i il pretsch franco cunfin svizzer, betg taxà, vegn erui.⁴³

⁴⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

⁴¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zercladur 2010, en vigur dapi il 1. da schaner 2011 (CULF 2010 5851; Fegl uffizial federal 2009 1335)

⁴² Versiun tenor la cifra III da la LF dals 24 da mars 2000 davart l'aboliziun da la Lescha davart il graun, en vigur dapi il 1. da fanadur 2001 (CULF 2001 1539; Fegl uffizial federal 1999 9261)

⁴³ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

³ Il Cussegl federal po fixar il pretsch minimal per ina gruppa da products. Il Departament federal d'economia, furnaziun e retschertga (DEFER)⁴⁴ fixescha la valur directiva d'import che vala per ils singuls products.

⁴ Il DEFER fixescha quant fitg che la summa da la tariffa da dazi e dal pretsch franco cunfin svizzer, betg taxà, dastga divergiar dal pretsch minimal senza che la tariffa da dazi stoppia vegnir adattada (dimensiun).⁴⁵

⁵ Il UFAG⁴⁶ fixescha la tariffa da dazi per products cun in pretsch minimal uschia, ch'il pretsch d'import sa chatta entaifer la dimensiun.

⁶ Sche la vendita da products indigens sumegliants na vegn betg pregiuditgada, po il DEFER fixar la tariffa da dazi pli bass che quai ch'igl è previs en l'alineia 5.

⁷ Las tariffas da dazi na dastgan betg cuntegnair elements per proteger l'industria.⁴⁷

Art. 21 Contingents da duana

¹ Ils contingents da duana per products agriculs èn fixads en l'aggiunta 2 da la Lescha dals 9 d'october 1986⁴⁸ davart las tariffas da dazi (tariffa generala).

² Il Cussegl federal po midar ils contingents da duana ed eventualmain lur sutdivisiun temporala en il rom da la tariffa generala.

³ Per fixar e per midar contingents da duana ed eventualmain lur sutdivisiun temporala vala l'artitgel 17 tenor il senn.

⁴ Sche las relaziuns dal martgà pretendan adattaziuns frequentas, po il Cussegl federal delegar la cumpetenzza da midar ils contingents da duana sco er lur sutdivisiun temporala al DEFER u a servetschs suttamess a quel.

⁵ Per contingents da duana supplementars tenor l'artitgel 4 alineia 3 litera c da la Lescha dals 9 d'october 1986 davart las tariffas da dazi valan las prescripziuns da questa lescha tenor il senn.

Art. 22 Sutdivisiun da contingents da duana

¹ Ils contingents da duana duain vegnir sutdividids en cundiziuns da concorrenza.

² L'autorità cumpetenta sutdivida ils contingents da duana particularmain tenor las suandantas proceduras e tenor ils suandants criteris:

⁴⁴ Expressiun tenor la cifra I 28 da l'Ordinaziun dals 15 da zercladur 2012 (nova structuraziun dals departaments), en vigur dapi il 1. da schaner 2013 (CULF **2012** 3655). Questa midada è resguardada en l'entir decret

⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁴⁶ Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075). Questa adattaziun è vegnida fatga en tut il text

⁴⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁴⁸ CS **632.10**

- a. tras ingiant;
 - b. a norma da la prestaziun svizra;
 - c. sin fundament da la quantidad dumandada;
 - d. correspudentamain a la successiun da l'entrada da las dumondas da permissiun;
 - e.⁴⁹ correspudentamain a la successiun da la taxaziun;
 - f. a norma da las quantitads importadas fin ussa tras ils petents.
- ³ Sco prestaziun svizra en il senn da l'alinea 2 litera b vala particularmain la surpigliada da products indigens sumegliants ch'èn d'ina qualidad usitada.
- ⁴ Per evitar abus po il Cussegl federal excluder importaders dal dretg da contingents da duana.
- ⁵ Il Cussegl federal po delegar al DEFR la cumpetenza da fixar criteris per sutdivider ils contingents da duana.
- ⁶ L'attribuziun dals contingents da duana vegn publitgada.

Art. 23 Prestaziun cumpensatorica, taxa da cumpensaziun

¹ Sche l'attribuziun d'in contingent da duana dependa d'ina prestaziun svizra (art. 22 al. 2 lit. b), po il Cussegl federal fixar ina prestaziun cumpensatorica u ina taxa da cumpensaziun adequata, sche:

- a. la prestaziun svizra n'è betg necessaria en vista a l'intent en mira; u
- b. l'importader n'è betg en cas d'ademplier la prestaziun svizra u quella represschentass ina direzza insupportabla per el.

² La prestaziun cumpensatorica u la taxa da cumpensaziun sto vegnir fixada uschia ch'ella egualisescha ils avantatgs ch'ils importaders han pervia da la liberaziun da la prestaziun svizra.

Art. 24 Permissiun d'import, mesiras da protecziun

¹ Per survegliar statisticamain l'import po il Cussegl federal suttametter tsherts products agriculs ad ina permissiun d'import.

² Il DEFR è autorisà – en vista a las mesiras da protecziun ch'il Cussegl federal po decretar – da suspender la concessiun da permiss d'import fin a la decisiun dal Cussegl federal.

³ L'applicaziun da clausulas da protecziun en cunvegns internaziunalas dal sector agrar sa drizza tenor l'artitgel 11 da la Lescha dals 9 d'october 1986⁵⁰ davart las tariffas da dazi.

⁴⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

⁵⁰ CS 632.10

⁴ L'alinea 2 na vala betg per l'applicaziun da clausulas da protecziun en cunvegns internaziunalas tenor:

- a. l'artitgel 1 da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁵¹ davart las mesiras economicas exteriuras; sco er
- b. l'artitgel 7 da la Lescha dals 9 d'october 1986 davart las tariffas da dazi.

Art. 25 Contribuziuns voluntaras

¹ Sche las branschas economicas pertutgadas pajan voluntarmain contribuziuns sin products agriculs importads per utilizar products agriculs indigens, po il Cussegl federal prescriber l'import maximalmain admissibel da questas contribuziuns per observar obligaziuns internaziunalas. El po delegar questa competenza al DEFR.

² Sche l'import maximalmain admissibel da las contribuziuns voluntaras vegn reduci sin fundament da cunvegns internaziunalas, vegnan questas contribuziuns reducidas en la medema proporziun sco ils dazis. En cas motivads poi vegnir divergià da questa regla.

4. secziun: ...

Art. 26⁵²

5. secziun: Observaziun dal martgà⁵³

Art. 27

¹ Il Cussegl federal suttametta ils pretschs da la rauba che vegn influenzada tras mesiras federalas da la politica agrara ad in'observaziun dal martgà sin differents stgalims, da la producziun fin al consum. El regla la cooperaziun da las persunas participadas al martgà.⁵⁴

² Il Cussegl federal nominescha quel servetsch che fa las enquistas necessarias e che orientescha la publicitad.

⁵¹ CS **946.201**

⁵² Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2010 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁵⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

6. secziun:⁵⁵ **Tecnica genetica**

Art. 27a

¹ Ils products agriculs u ils meds da producziun⁵⁶ modifitgads geneticamain dastgan vegnir producids, tratgs, importads, deliberads u mess en circulaziun mo, sch'i èn ademplidas las pretensiuns da questa lescha sco er particularmain da la legislaziun davart tecnica genetica, davart la protecziun da l'ambient, davart la protecziun dals animals e davart victualias.

² Independentamain d'eventualas ulteriuras disposiziuns, particularmain da la legislaziun davart la tecnica genetica, davart la protecziun da l'ambient e davart la protecziun dals animals po il Cussegl federal prevar in'obligaziun da dumandar ina permissiun u autras mesiras per la producziun e per la vendita da quests products u da quests meds da producziun.

7. secziun:⁵⁷ **Meds da producziun e bains d'investiziun agriculs protegids d'ina patenta**

Art. 27b

¹ Sch'il titular d'ina patenta ha mess en circulaziun in med da producziun u in bain d'investiziun agricul en Svizra u a l'exteriur u sch'el ha dà ses consentiment per al metter en circulaziun, dastga quest med da producziun u quest bain d'investiziun agricul vegnir importà, realienà e duvrà professionalmain.

² Sco agriculs vegnan considerads bains d'investiziun destinads per gronda part per in diever en l'agricultura sco tractors, maschinas, apparats ed indrizs sco er lur cumponentas.

2. chapitel: **Economia da latg**

1. secziun: **Champ d'applicaziun⁵⁸**

Art. 28 ...⁵⁹

¹ Quest chapitel vala per il latg-vatga.

⁵⁵ Integrà tras la cifra 8 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4803; Fegl uffizial federal **2000** 2391)

⁵⁶ Expressiun tenor la cifra II 3 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (CULF **2010** 3233; Fegl uffizial federal **2009** 5435). Questa midada è vegnida resguardada en l'entir decret

⁵⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

⁵⁹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

² Il Cussegl federal po applitgar singulas disposiziuns, en spezial ils artitgels 38 e 39, er per latg-chaura e per latg-nursa.⁶⁰

Art. 29⁶¹

2. secziun: ...

Art. 30–36⁶²

Art. 36a e 36b⁶³

3. secziun:⁶⁴ Contract da standard en il sectur da latg

Art. 37

¹ L'elavuraziun d'in contract da standard per la cumpra e per la vendita da latg criv è chausa da las organisaziuns da branscha dal sectur da latg. Las regulaziuns en il contract da standard na dastgan betg pregiuditgar considerablmain la concurrenza. La fixaziun dal pretsch e da la quantidad resta en mintga cas en la cumpetenza dals partenaris dal contract.

² In contract da standard en il senn da quest artitel è in contract che cuntegna ina durada minimala dal contract ed ina durada d'almain in onn da la prolungaziun dal contract sco er almain regulaziuns davart las quantitads, davart ils pretschs e davart las modalitads da pajament.

³ Sin pretensiun d'ina organisaziun da branscha po il Cussegl federal declerar il contract da standard sco impegnativ sin tut ils stgalims da la cumpra e da la vendita da latg criv.

⁴ Las pretensiuns envers l'organisaziun da branscha ed il conclus sa drizzan tenor l'artitel 9 alinea 1.

⁵ Per disptas che resultan dal contract da standard e dals contracts individuals èn cumpetentas las dretgiras civilas.

⁶⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

⁶² Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234). Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶ Sch'ina organisaziun da branscha na vegn betg da sa cunvegnir ad in contract da standard, po il Cussegl federal decretar prescripziuns provisoricas davart la cumpra e davart la vendita da latg criv.

4. secziun: Sustegn dal martgà

Art. 38 Supplement per latg transformà en chaschiel

¹ Per il latg da vendita che vegn transformà en chaschiel po la Confederaziun pajar in supplement als producents.

² Il Cussegl federal fixescha l'import e las premissas dal supplement. El po excluder dal supplement chaschiel che cuntegna pauc grass.⁶⁵

³ Il supplement vegn fixà a 15 raps. Il Cussegl federal po adattar l'import dal supplement resguardond il svilup da las quantitads.⁶⁶

Art. 39 Supplement per pavel betg silà

¹ Per latg che vegn transformà a chaschiel e che deriva d'ina producziun cun pavel betg silà vegn pajà in supplement als producents.

² Il Cussegl federal fixescha l'import, las premissas dal supplement ed ils grads da consistenza dals chaschiels sco er las sorts da chaschiel che dattan il dretg da survegnir in supplement. El po excluder dal supplement chaschiel che cuntegna pauc grass.⁶⁷

³ Il supplement vegn fixà a 3 raps. Il Cussegl federal po adattar l'import dal supplement resguardond il svilup da las quantitads.⁶⁸

Art. 40–42⁶⁹

5. secziun: Mesiras spezialas

Art. 43 Obligaziun d'annunzia

¹ L'utilisader dal latg annunzia al servetsch designà dal Cussegl federal:

⁶⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

⁶⁹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

- a. quant latg da vendita ch'ils producents han furni; e
- b. co ch'el ha utilisà il latg furni.

² Ils producents che commercialiseschan directamain il latg ed ils products da latg annunzian la quantidad producida e la quantidad da la commercialisaziun directa.

³ ...⁷⁰

Art. 44⁷¹

Art. 45 Indemnisaziun da la collavuraziun

La Confederaziun indemnescha las organisaziuns d'economia da latg, a las qualas ella surdat incumbensas da dretg public.

3. chapitel: Allevament da muvel

1. secziun: Diriger las structurass

Art. 46 Effectivs maximalss

¹ Il Cussegl federal po fixar effectivs maximalss per manaschi per las singulas spezias d'animals da niz.

² Sch'in manaschi tegna differentas spezias d'animals da niz, na dastga la summa da las singulas parts procentualas betg surpassar 100 pertschient dals effectivs maximalss respectivss.

³ Il Cussegl federal po prevoir excepziuns per:

- a. ils manaschis d'emprova e las staziuns da perscrutaziun agricula da la Confederaziun sco er per la Scola d'allevament da giaglinom a Zollikofen e per il Center da prestaziuns per la producziun da portgs a Sempach;
- b.⁷² manaschis che adempleschan ina incumbensa d'allontanament ch'è d'in interess public e d'ina impurtanza regionala, cun pavlar a portgs ils products secundars dals manaschis ch'elavuran latg e victualias.

Art. 47 Taxa

¹ Ils administraturs da manaschis che surpassan l'effectiv maximal tenor l'artitgel 46 ston pajar ina taxa annuala.

⁷⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234). Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

⁷¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁷² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

² Il Cussegl federal fixescha la taxa uschia ch'igl è nunrentabel da tegnair animals supplementars.

³ Sche plirs administraturs tegnan animals en il medem manaschi, vegn lur taxa fixada tenor lur part da l'entir effectiv d'animals.

⁴ Spartiziuns da manaschis per evitar las disposiziuns pertutgant ils effectivs maximal na vegnan betg renconuschidas.

2. secziun: Muvel da maz, charn, launa da besch ed ovs⁷³

Art. 48⁷⁴ Sutdivisiun dals contingents da duana

¹ Ils contingents da duana per muvel da maz e per charn vegnan ingiantads.

² Las parts dal contingent da duana per charn bov senza pulpa e per charn besch vegnan attribuids a 10 pertschient tenor il dumber dals animals ingiantads sin ils martgads publics survegliads da muvel da maz. Exceptads da quai èn la charn koschra e la charn halal.

^{2bis} Las parts dal contingent da duana per charn bov, charn besch, charn chaura u charn chaval vegnan attribuidas a 40 pertschient dal dumber dals animals mazzads. Exceptads da quai èn la charn koschra e la charn halal.⁷⁵

³ Il Cussegl federal po desister da reglar la sutdivisiun per tsherts products dals numers da las tariffas da dazi 0206, 0210 e 1602.

Art. 49 Classificaziun da la qualitat

¹ Il Cussegl federal decretescha directivas e criteris per classifitgar la qualitat d'animals mazzads sco arments, chavals, portgs, nursas e chauras.

² El po:

- a. declerar sco obligatorica l'applicaziun da quests criteris da classificaziun;
- b. prevair en tsherts cas ch'in servetsch neutral classifitgeschia la qualitat.

³ Il Cussegl federal po delegar al UFAG da fixar ils criteris da classificaziun.

⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigor dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigor dapi il 1. da schaner 2004. Ils al. 1 e 2 entran en vigor il 1. d'october 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

⁷⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigor dapi il 1. da schaner 2015 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 50⁷⁶ Contribuziuns a mesiras per distgargiar il martgà da charn

¹ La Confederaziun po pajar contribuziuns per finanziar mesiras limitadas temporalmain per distgargiar il martgà da charn en cas da surplis stagiunals u en cas d'alters surplis temporars.

² La Confederaziun po pajar als chantuns a partir da l'onn 2007 contribuziuns per l'organisaziun, per la realisaziun, per la surveglianza e per l'infrastructura da martgads publics situads en il territori da muntogna.

Art. 51 Surdada d'incumbensas publicas

¹ Il Cussegl federal po incumbensar organisaziuns privatas da:

- a. realisar mesiras limitadas temporalmain per distgargiar il martgà da charn en cas da surplis stagiunals u en cas d'alters surplis temporars;
- b. survegliar ils martgads publics e las chasas da maz;
- c. classifitgar animals vivs e mazzads tenor lur qualitat.⁷⁷

² Las organisaziuns privatas vegnan indemnizadas per ademplir questas incumbensas.⁷⁸

³ Il Cussegl federal inditgescha in servetsch che controlla, sche las organisaziuns privatas adempleschan economicamain lur incumbensas.

Art. 51^{bis 79} Utilisaziun da la launa da nursas

La Confederaziun po prender mesiras per utilizar la launa da nursas. Ella po sustegnair cun contribuziuns l'utilisaziun en Svizra.

Art. 52⁸⁰ Contribuziuns per la producziun d'ovs en Svizra

La Confederaziun po pajar contribuziuns per finanziar mesiras d'utilisaziun a favur da la producziun d'ovs en Svizra.

Art. 53⁸¹

⁷⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

⁷⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

⁷⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

⁷⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

⁸¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

4. chapitel: Planticultura

Art. 54⁸² Contribuziuns per singulas culturas

¹ La Confederaziun po pajar contribuziuns per singulas culturas per:

- a. mantegnair la capacitad da producziun e da funcziun da singulas chadainas d'elavuraziun per garantir in provediment adequat da la populaziun;
- b. garantir in provediment adequat cun pavel per animals da niz.

² Il Cussegl federal designescha las culturas e fixescha l'import da las contribuziuns.

³ Las contribuziuns pon vegnir pajadas er per surfatschas en il territori ester da la zona da cunfin tenor l'artitgel 43 alineia 2 da la Lescha da duana dals 18 da mars 2005⁸³.

Art. 55 e 56⁸⁴

Art. 57⁸⁵

Art. 58⁸⁶ Fritgs

¹ La Confederaziun po prender mesiras per utilizar puma da minz, puma da cros, pumaraida e products che sa basan sin fritgs sco er ivas. Ella po sustegnair cun contribuziuns l'utilisaziun.

² Ella po sustegnair cun contribuziuns producents che prendan mesiras cuminaivlas per adattar la producziun da fritgs e da legums a las pretensiuns dal martgà. Las contribuziuns vegnan pajadas il pli tard fin la fin da l'onn 2017.

Art. 59⁸⁷

⁸² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

⁸³ CS **631.0**

⁸⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

⁸⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da fanadur 2009 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

⁸⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

⁸⁷ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

5. chapitel: Economia da vin⁸⁸

Art. 60 Permissiun ed annunzia da plantaziuns da vits

¹ Tgi che planta novas vits dovra ina permissiun dal chantun.

² Renovaziuns da culturas ston vegnir annunziadas al chantun.

³ Il chantun permetta da plantar vits per producir vin, sch'il lieu previs è adattà per la viticultura.

⁴ Il Cussegl federal fixescha ils princips per permetter e per annunziar plantaziuns da vits. El po prevar excepziuns.

⁵ Il chantun po scumandar temporarain e per tschertas regiuns mintga plantaziun da novas vits che servan a la producziun da vin, sch'i vegnan finanziadas mesiras per distgargiar il martgà u per midar las surfatschas da vigna u sche la situaziun dal martgà pretenda quai.⁸⁹

Art. 61 Cataster da viticultura

Tenor princips da la Confederaziun mainan ils chantuns in cataster da viticultura, en il qual els registreschan las particularitads da las plantaziuns da vits.

Art. 62 Register da las spezias da vits

¹ Il UFAG controlla la qualificaziun da las spezias da vits.

² El maina in register da las spezias da vits, en il qual el designescha las spezias da vits che vegnan recumandadas per la plantaziun.

Art. 63⁹⁰ Classificaziun

¹ Ils vins vegnan repartids en las suandantas classas:

- a. vins cun denominaziun d'origin controllada;
- b. vins locals;
- c. vins da maisa.

² Il Cussegl federal fa la glista dals criteris che valan per vins cun denominaziun d'origin controllada e per vins locals. El po fixar ils cuntegn minimalas natirals da zutger ed ils retgavs maximalis per unitad da surfatscha resguardond las cundiziuns da producziun specificas per la regiun.

⁸⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

⁸⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

⁹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

³ Dal rest fixeschan ils chantuns per mintga criteri las pretensiuns envers lur vins cun denominaziun d'origin controllada ed envers lur vins locals che vegnan producids sin lur territori e sut in'atgna denominaziun tradiziunala.

⁴ Il Cussegl federal fixescha las pretensiuns envers ils vins locals che vegnan vendids senza denominaziun tradiziunala ed envers ils vins da maisa. El po definir noziuns specificas per il vin, particularmain noziuns tradiziunalas, e reglar lur diever.

⁵ El decretescha prescripziuns per declassifitgar ils vins che n'adempleschan betg las pretensiuns minimalas.

⁶ Per las denominaziuns da vins cun denominaziun d'origin controllada e d'auters vins cun indicaziuns geograficas valan ils artitgels 16 alineas 6, 6bis e 7 sco er 16b tenor il senn.

Art. 64⁹¹ Controllas

¹ Per proteger las denominaziuns e las caracterisaziuns decretescha il Cussegl federal prescripziuns concernent la controlla da la vendemia e la controlla dal commerzi cun vin. El fixescha las pretensiuns ch'ils chantuns, ils producents, ils vinificaturs ed ils martgadants da vin ston observar, particularmain concernent las annunzias, ils documents accompagnants, la contabilitad dals tschalers ed ils inventaris. Per quant che la protecziun da las denominaziuns e da las caracterisaziuns n'è betg pregiudigada, po il Cussegl federal prevair excepziuns e simplificaziuns. El coordinescha las controllas.

² Per simplifitgar la collavuraziun dals organs da controlla po el prevair ina banca da datas centrala. El definescha las pretensiuns envers il cuntegn ed envers la funcziun da la banca da datas sco er la qualitat da las datas, e regla las cundiziuns per l'access e per l'utilisaziun da las datas.

³ La realisaziun da la controlla da la vendemia è chaussa dals chantuns. La Confederaziun po conceder ina contribuziun pauschala als custs chantunals da controlla; la contribuziun vegn fixada sin fundament da la surfatscha da vignas dals chantuns.

⁴ La realisaziun da la controlla dal commerzi da vin vegn surdada ad in organ da controlla designà dal Cussegl federal.

Art. 65⁹²

Art. 66⁹³

⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

⁹² Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

⁹³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 67–69⁹⁴**3. titel:⁹⁵ Pajaments directs****1. chapitel: Disposiziuns generalas****Art. 70** Princip

¹ Per indemnisar las prestaziuns d'utilitad publica vegnan pajads pajaments directs als administraturs da manaschis agriculs.

² Ils pajaments directs cumpiglian:

- a. contribuziuns per la cuntrada cultivada;
- b. contribuziuns per la segirezza dal provediment;
- c. contribuziuns da biodiversitad;
- d. contribuziuns a favur da la qualitat da la cuntrada;
- e. contribuziuns per sistems da produenziun;
- f. contribuziuns per l'utilisaziun effizienta da las resursas;
- g. contribuziuns transitoricas.

³ Il Cussegl federal fixescha l'import da las contribuziuns. El resguarda la dimensiun da las prestaziuns d'utilitad publica furnidas, ils custs che resultan per furnir questas prestaziuns ed ils retgavs che vegnan cuntanschids sin il martgà.

Art. 70a Premissas

¹ Pajaments directs vegnan pajadas, sche:

- a. il manaschi è in manaschi puril che cultivescha il terren;
- b. la cumprova da prestaziun ecologica vegn furnida;
- c. las disposiziuns decisivas per la produenziun agricula da la legislaziun davart la proteenziun da las auas, da l'ambient e dals animals vegnan observadas;
- d. las surfatschas n'èn betg situadas en zonas da construcziun ch'èn vegnidas determinadas cun vigur legala tenor la legislaziun davart la planisaziun dal territori sunter l'entrada en vigur da questa disposiziun;
- e. in volumen da lavur minimal en forzas da lavur da standard vegn cuntanschì sin il manaschi administrà;
- f. ina part minimala da las lavurs vegn liquidada tras forzas da lavur dal manaschi sez;

⁹⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

⁹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

- g. l'administratur n'ha betg surpassà ina tscherta limita da vegliadetgna;
 - h. l'administratur ha fatg ina scolaziun agricula.
- ² La cumprova da prestaziun ecologica cumpiglia:
- a. ina tegnida dals animals da niz che resguarda ils basegns da las spezias;
 - b. ina bilantscha da ladim equilibrada;
 - c. ina part commensurada da surfatschas da promoziun da la biodiversitad;
 - d. ina cultivaziun tenor las prescripziuns d'objects en inventaris d'impurtanza naziunala tenor la Lescha federala dal 1. da fanadur 1966⁹⁶ davart la protecziun da la natira e da la patria;
 - e. culturas alternantas regladas;
 - f. ina protecziun adequata dal terren;
 - g. ina selecziun ed in'applicaziun intenziunada dals meds per proteger las plantas.
- ³ Il Cussegl federal:
- a. concretisescha la cumprova da prestaziun ecologica;
 - b. fixescha las valurs e las pretensiuns tenor l'alinea 1 literas a ed e–h;
 - c. po limitar la summa dals pajaments directs per forza da lavur da standard;
 - d. po fixar excepziuns da la litera c e da l'alinea 1 litera h;
 - e. po fixar excepziuns da l'alinea 1 litera a per las contribuziuns da biodiversitad e per las contribuziuns a favur da la qualitat da la cuntrada;
 - f. fixescha limitas areguard la surfatscha per manaschi, a partir da las qualas las contribuziuns vegnan graduadas u reducidas.
- ⁴ Il Cussegl federal po fixar ulteriuras premissas e cundiziuns per conceder pajaments directs.
- ⁵ El fixescha las surfatschas, per las qualas i vegnan pajadas contribuziuns.

Art. 70b Premissas spezialas per il territori d'alpegiada

¹ En il territori d'alpegiada vegnan las contribuziuns pajadas a l'administratur d'in manaschi d'alpegiada, d'in manaschi da pastgiras cuminaivlas u d'ina surfatscha d'alpegiada.

² Cun excepziun da la litera c na valan las premissas tenor l'artitgel 70a alinea 1 betg en il territori d'alpegiada.

³ Il Cussegl federal fixescha las premissas d'administraziun per il territori d'alpegiada.

2. chapitel: Contribuziuns

Art. 71 Contribuziuns per la cuntrada cultivada

¹ Per garantir ina cuntrada cultivada averta vegnan pajadas contribuziuns per la cuntrada cultivada. Las contribuziuns cumpiglian:

- a. ina contribuziun per hectara, graduada tenor zonas, cun l'intent da promover la cultivaziun en las singulas zonas;
- b. ina contribuziun da difficultad per hectara sin spundas e sin costas stippas, graduada tenor la pendenza da la spunda e tenor il tip d'utilisaziun, cun l'intent da promover la cultivaziun sut difficultads topograficas;
- c. supplementarmain ina contribuziun graduada tenor la quota da prads da segar sin costas stippas;
- d. ina contribuziun per chargiada normala a favur da manaschis da l'entir onn per ils animals mess ad alp, cun l'intent da promover l'alpegiada;
- e. ina contribuziun d'alpegiada per envernanta messa ad alp u per chargiada normala, graduada tenor la categoria d'animals, cun l'intent da promover la cultivaziun e la tgira da surfatschas d'alpegiada.

² Per la contribuziun d'alpegiada fixescha il Cussegl federal la chargiada admissibla e las categorias d'animals, per las qualas la contribuziun vegn pajada.

Art. 72 Contribuziuns per la segirezza dal provediment

¹ Per garantir in provediment segir da la populaziun cun victualias vegnan pajadas contribuziuns per la segirezza dal provediment. Las contribuziuns cumpiglian:

- a. ina contribuziun da basa per hectara per mantegnair la capacitad da produczion;
- b. ina contribuziun per hectara per garantir ina quota adequata da surfatschas d'er avertas e da surfatschas cun culturas permanentas;
- c. ina contribuziun da difficultad per hectara en il territori da muntogna e da collinas, graduada tenor zonas, per mantegnair la capacitad da produczion sut difficultads climaticas.

² Per la surfatscha verda vegnan las contribuziuns pajadas mo, sch'i vegn cuntanschi ina chargiada minimala. Il Cussegl federal fixescha la chargiada minimala d'animals da niz che maglian pavel sitg. El po prevair ch'i na stoppia vegnir cuntanschi nagina chargiada minimala per prads artificialas e per surfatschas da promoziun da la biodiversitad, ed el po fixar ina contribuziun da basa pli bassa per surfatschas da promoziun da la biodiversitad.

³ Contribuziuns per la segirezza dal provediment pon vegnir pajadas er per surfatschas en il territori ester da la zona da cunfin tenor l'artitgel 43 alinea 2 da la Lescha da duana dals 18 da mars 2005⁹⁷.

Art. 73 Contribuziuns da biodiversitad

¹ Per promover e per garantir la biodiversitad vegnan pajadas contribuziuns da biodiversitad. Las contribuziuns cumpiglian:

- a. ina contribuziun per hectara, graduada tenor il gener ed il nivel da qualidad da la surfatscha da promoziun da la biodiversitad e tenor zonas, cun l'intent da promover la diversitad da las spezias e dals spazis da viver;
- b. ina contribuziun per hectara, graduada tenor il gener da la surfatscha da promoziun da la biodiversitad, cun l'intent da promover la colliaziun da las surfatschas.

² Il Cussegl federal fixescha, per tge geners da surfatschas da promoziun da la biodiversitad ch'i vegnan pajadas contribuziuns.

³ Per la colliaziun da surfatschas da promoziun da la biodiversitad paja la Confederaziun maximalmain 90 pertschient da las contribuziuns. Ils chantuns procuran per la finanziaziun restanta.

Art. 74 Contribuziuns a favur da la qualidad da la cuntrada

¹ Per garantir, per promover e per sviluppar vinavant cuntradas da cultura multifaras vegnan pajadas contribuziuns a favur da la qualidad da la cuntrada.

² La Confederaziun metta a disposiziun als chantuns meds finansials per hectara u per chargiada normala, sche:

- a. ils chantuns u auters purtaders regiunals han fixà finamiras ed han defini mesiras per cuntanscher questas finamiras;
- b. ils chantuns han fatg cunvegns da cultivaziun cun ils administraturs en concordanza cun questas mesiras; e
- c. las finamiras e las mesiras adempleschan las premissas d'in svilup duraivel dal territori.

³ La quota da la Confederaziun munta a maximalmain 90 pertschient da las contribuziuns concedidas dal chantun. Per las prestaziuns fixadas en las cunvegns da cultivaziun impundan ils chantuns ils meds a norma d'ina clav da repartiziun specifica per il project.

Art. 75 Contribuziuns per systems da produczium

¹ Per promover furmas da produczium ch'èn spezialmain natiralas e che respectan particularmain l'ambient ed ils animals vegnan pajadas contribuziuns per systems da produczium. Las contribuziuns cumpiglian:

- a. ina contribuziun per hectara, graduada tenor il tip d'utilisaziun, per furmas da produczium che cumpiglian l'entir manaschi;
- b. ina contribuziun per hectara, graduada tenor il tip d'utilisaziun, per furmas da produczium che cumpiglian ina part dal manaschi;
- c. ina contribuziun per envernanta, graduada tenor la categoria d'animals, per furmas da produczium che respectan spezialmain ils animals.

² Il Cussegl federal fixescha, tge furmas da producziun che vegnan promovidas.

Art. 76 Contribuziuns per l'utilisaziun effizienta da las resursas

¹ Per promover l'utilisaziun duraivla da resursas sco il terren, l'aua e l'aria sco er per megliar l'utilisaziun effizienta da meds da producziun vegnan pajadas contribuziuns per l'utilisaziun effizienta da las resursas.

² Las contribuziuns vegnan concedidas per mesiras che han la finamira d'introducir tecnicas u proceduras da manaschi che schanegian las resursas. Ellas vegnan concedidas per ina durada limitada.

³ Il Cussegl federal fixescha, tge mesiras che vegnan promovidas. Las contribuziuns vegnan concedidas, sche:

- a. l'efficacitad da la mesira è cumprovada;
- b. la mesira vegn cuntinuada suenter che la promoziun è terminada;
- c. la mesira è economicamain supportabla per ils manaschis agriculs a vista mesauna.

Art. 77 Contribuziuns transitoricas

¹ Per garantir in svilup socialmain supportabel vegnan pajadas contribuziuns transitoricas.

² Las contribuziuns transitoricas vegnan calculadas tenor ils credits deliberads minus las expensas per las contribuziuns tenor ils artitgels 71–76, 77a e 77b sco er per las indemnizaziuns tenor l'artitgel 62a da la Lescha dals 24 da schaner 1991⁹⁸ davart la protecziun da las auas.

³ Las contribuziuns transitoricas vegnan pajadas tenor manaschi. La contribuziun per il manaschi singul sa drizza tenor la differenza tranter ils pajaments directs generals avant la midada da sistem e las contribuziuns tenor ils artitgels 71 alinea 1 literas a–c e 72 suenter la midada da sistem. La differenza vegn fixada sin basa da la structura ch'il manaschi aveva avant la midada da sistem.

⁴ Il Cussegl federal fixescha:

- a. la calculaziun da las contribuziuns per il manaschi singul;
- b. las modalitads en cas da surdadas da manaschis ed en cas da midadas structuralas pli grondas;
- c. limitas areguard las entradas e la facultad suttaMESSAS a la taglia dals administraturs, a partir da las qualas las contribuziuns vegnan reducidas u refusadas; per administraturs maridads fixescha el limitas pli autas.

3a. titel:⁹⁹ Utilisaziun duraivla da resursas natiralas

Art. 77a Princip

¹ En il rom dals credits deliberads paja la Confederaziun contribuziuns per projects regionalis e sectorials che han l'intent da meglierar l'utilisaziun duraivla da las resursas natiralas.

² Contribuziuns vegnan concedidas als purtaders responsabels, sche:

- a. las mesiras previstas en il project èn accordadas ina cun l'autra;
- b. las mesiras portan probablamain sasezzas a vista mesauna.

Art. 77b Import da las contribuziuns

¹ L'import da las contribuziuns sa drizza tenor l'effectologic ed agronomic dal project, en spezial tenor l'utilisaziun pli effizienta da substanzas e d'energia. El munta a maximalmain 80 pertschient dals custs imputabels per realisar ils projects e las mesiras.

² Sche la Confederaziun conceda per la medema prestaziun sin la medema surfatscha a medem temp contribuziuns u indemnizaziuns tenor questa lescha, tenor la Lescha federala dal 1. da fanadur 1966¹⁰⁰ davart la protecziun da la natira e da la patria u indemnizaziuns tenor la Lescha dals 24 da schaner 1991¹⁰¹ davart la protecziun da las auas, vegnan questas contribuziuns u indemnizaziuns deducidas dals custs imputabels.

4. titel: Mesiras d'accompagnament socialas¹⁰²

1. chapitel: Agid a manaschis agriculs¹⁰³

Art. 78 Princip

¹ La Confederaziun po metter a disposiziun als chantuns meds finansials per gidar manaschis agriculs.

² Ils chantuns pon conceder als administraturs d'in manaschi puril in agid al manaschi agricul per eliminar u impedir ina difficultad finanziala ch'è resultada senza atgna culpa u ch'è vegnida chaschunada tras ina midada da las cundiziuns generalas economicas.¹⁰⁴

⁹⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁰⁰ CS 451

¹⁰¹ CS 814.20

¹⁰² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁰³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁰⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

³ La concessiun da meds federals premetta ina participaziun finanziaria adeguata dal chantun. Prestaziuns da terzas persunas pon vegnir messas a quint.

Art. 79 Concessiun da l'agid a manaschis agriculs

¹ Il chantun conceda l'agid a manaschis agriculs sco emprést senza tschains per:

- a. transfurmar debits existents cun l'intent da reducir la grevezza da tschains;
- b. surmuntar grevezzas finanzialas extraordinarias.

^{1bis} In agid a manaschis agriculs po vegnir concedi er en cas d'ina liquidaziun dal manaschi per transfurmar credits d'investiziun existents u contribuiziuns da restituir existentas en in emprést senza tschains, premiss che l'indebitament saja supportabel suenter la concessiun da l'emprést.¹⁰⁵

² Ils emprésts vegnan concedids tras ina disposiziun per maximalmain 20 onns. Il Cussegl federal regla ils detagls.

³ Sche l'emprést duai vegnir segirà tras in pegn immobigliar, po la documentaziun publica dal contract a pegn vegnir remplazzada tras ina disposiziun da l'autorità che conceda l'emprést.¹⁰⁶

Art. 80 Premissas

¹ Emprésts d'agid a manaschis agriculs tenor l'artitgel 79 alinea 1 vegnan per regla concedids, sche las suandantas premissas èn ademplidas:¹⁰⁷

- a.¹⁰⁸ il manaschi porscha, eventualmain ensemen cun in gudogn betg agricul, in'existenza a lunga vista e dovra in volumen da lavur adequat per vegnir administrà, almain dentant ina forza da lavur da standard;
- b. il manaschi vegn administrà en moda raziunala;
- c. l'indebitament è supportabel suenter la concessiun da l'emprést.

² Per segirar l'administraziun u ina spessegga adeguata da l'abitadi po il Cussegl federal fixar per manaschis en il territori da muntogna e da collinas in volumen da lavur pli bass che prescrit en l'alinea 1 litera a.¹⁰⁹

³ Il Cussegl federal po fixar ulteriuras premissas e cundiziuns.

¹⁰⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁰⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁰⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁰⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

Art. 81 Approvaziun tras il UFAG

¹ Sch'in emprest surpassa – sulet u ensemen cun il saldo d'anteriurs emprests d'agid e d'anteriurs credits d'investiziun al manaschi agricul – ina tscherta summa (limita), suttametta il chantun la decisiun a l'approvaziun dal UFAG. Il Cussegl federal fixescha la limita.

² Il UFAG communitgescha al chantun entaifer 30 dis, sch'el approvescha la decisiun u sch'el decida sez en chaussa. Avant che decider lascha el vegnir a pled il chantun.

Art. 82¹¹⁰ Restituziun en cas d'ina alienaziun cun gudogn

Sch'il manaschi u ina part da tal vegn alienà cun gudogn, sto la part restanta da l'emprest vegnir restituida.

Art. 83 Revocaziun

En cas d'in motiv impurtant po il chantun revocar l'emprest.

Art. 84 Custs d'administraziun

¹ Ils chantuns surpiglian ils custs d'administraziun.

² Els na dastgan incassar naginas contribuziuns per spesas.

Art. 85 Utilisaziun da restituziuns e da tschains

¹ Emprests restituids vegnan impundids dal chantun per novs agids a manaschis agriculs.

² Ils tschains vegnan duvrads en la suandanta successiun per:

- a. cuvrir ils custs d'administraziun;
- b. cuvrir perditas da la concessiun d'emprests;
- c. auters emprests d'agid a manaschis agriculs.

³ Sche las restituziuns ed ils tschains surpassan il basegn en il chantun, po il UFAG far il suandant cun la part federala dals meds betg duvrads:

- a. pretender enavos e conceder ad in auter chantun; u
- b. metter a disposiziun al chantun respectiv per credits d'investiziun.¹¹¹

¹¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 86 Perditas

¹ Perditas che resultan da la concessiun d'emprests, ils quals na surpassan betg la limita tenor l'artitgel 81, inclusiv eventuals custs giuridics ston vegnir surpigliads dals chantuns, uschenavant ch'els n'èn betg cuvrids tras tschains.

² Perditas ed eventuals custs giuridics che resultan da la concessiun d'emprests, ils quals èn vegnids approvads tras il UFAG tenor l'artitgel 81, ston vegnir repartids sin la Confederaziun e sin ils chantuns tenor lur participaziun a l'emprest, uschenavant ch'els n'èn betg cuvridas tras tschains.

2. chapitel:¹¹² Agids da rescolaziun**Art. 86a**

¹ A personas cun in'activitad independenta en l'agricultura u a lur conjugals po la Confederaziun conceder agids per sa scolara en ina professiun betg agricola.

² La concessiun d'in tal agid premetta ch'il manaschi agricul vegnia liquidà. Il Cussegl federal po fixar ulteriuras premissas ed er cundiziuns.

³ Agids da rescolaziun vegnan pajads il pli tard fin la fin da l'onn 2019.¹¹³

5. titel: Meglieraziuns da structura**1. chapitel: Disposiziuns generalas****Art. 87** Princip

¹ La Confederaziun conceda contribuziuns e credits d'investiziun per:

- a. reducir ils custs da produenziun cun meglierar las basas dal manaschi;
- b. meglierar las cundiziuns da viver e las relaziuns economicas en il territori rural, en spezial en il territori da muntogna;
- c. proteger il terren cultivà sco er edifizis e stabiliments agriculs da devastaziun u da destrucziun tras eveniments da la natira;
- d. gidar a realisar finamiras da la protecziun da l'ambient, da la protecziun dals animals e da la planisaziun dal territori;
- e. promover la renaturalisaziun d'auas pitschnas.

² ...¹¹⁴

¹¹² Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹¹⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 88 Premissas per mesiras cuminaivlas cumplexsivas¹¹⁵

Mesiras cuminaivlas cumplexsivas sco la reordinaziun da la proprietad funsila ed averturas generalas vegnan sustegnidas, sch'ellas:

- a. s'extendan da princip sin in territori cun cunfins nativals u economics;
- b. promovon la cumpensaziun ecologica e la colliaziun da biotops.

Art. 89 Premissas per mesiras individualas da manaschis singuls

¹ Mesiras individualas da manaschis singuls vegnan sustegnidas, sche las suandantas premissas èn ademplidas:

- a.¹¹⁶ il manaschi porscha, eventualmain ensemen cun in gudogn betg agricul, in'existenza a lunga vista e dovra in volumen da lavur adequat per vegnir administrà, almain dentant ina forza da lavur da standard;
- b. il manaschi vegn administrà en moda raziunala;
- c.¹¹⁷ suenter l'investiziun po il manaschi furnir la cumprova da prestaziun ecologica tenor l'artitgel 70a alinea 2;
- d.¹¹⁸ la finanziaziun e la supportabladad da l'investiziun previsa èn cumprovadas resguardond las cundiziuns generalas economicas futuras;
- e. uschenavant che quai po vegnir pretendi dal petent, impunda el agens meds e credits;
- f. il petent dispona d'ina scolaziun adequata.

² Il Cussegl federal po fixar in volumen da lavur pli bass che prescrit en l'alinea 1 litera a:

- a. per segirar l'administraziun u ina spessezza adeguata da l'abitadi;
- b. en cas da mesiras che han l'intent da diversifitgar l'activitad en il sector agricul ed en secturs parentads.¹¹⁹

Art. 89a¹²⁰ Neutralitad areguard la concurrenza

¹ Il project na dastga avair nagina influenza sin la concurrenza per ils manaschis industrials directamain pertutgads en l'intschess economicamain relevant.

¹¹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹¹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹²⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

² Avant l'approvaziun dal project verifitgescha il chantun, sche la neutralitad areguard la concorrenza è ademplida.

³ Ils manaschis industrials directamain pertutgads en l'intschess economicamain relevant sco er lur organisaziuns professiunalas e lur federaziuns da branscha pon vegnir tacladas. Il Cussegl federal regla ils detagls.

⁴ Manaschis industrials che n'han prendi nagin med legal davart la neutralitad areguard la concorrenza entaifer il termin chantunal da publicaziun, na pon betg pli far recurs en ina procedura posteriura.

⁵ Suentar che la neutralitad areguard la concorrenza è vegnida giuditgada cun vigur legala, na po ella betg pli vegnir contestada.

Art. 90 Protecziun d'objects d'impurtanza naziunala

Ils inventaris federals dals objects d'impurtanza naziunala èn liants per realisar las meglieraziuns da structura sustegnidas da la Confederaziun.

Art. 91 Restituziun en cas d'ina alienaziun cun gudogn

¹ Sch'il manaschi u ina part da tal vegn alienà cun gudogn, vala la suandanta obligaziun da restituir ils agids d'investiziun per mesiras individualas dal manaschi singul:¹²¹

- a. contribuziuns ston vegnir restituidas, nun ch'il pajament final saja vegnì fatg avant passa 20 onns;
- b.¹²² parts restantas d'emprests ston vegnir restituidas.

² Las restituziuns ston vegnir pajadas immediatamain suenter l'alienaziun.

Art. 92 Surveglianza

Durant e suenter la realisaziun stattan las meglieraziuns da structura sut la surveglianza dal chantun.

2. chapitel: Contribuziuns

1. secziun: Concessiun da contribuziuns

Art. 93 Princip

¹ En il rom dals credits deliberads conceda la Confederaziun contribuziuns per:

- a. meglieraziuns dal terren;
- b. edifizis agriculs;

¹²¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

- c.¹²³ sustegnair projects per il svilup regiunal e per la promoziun da products indigens e regionalis, als quals l'agricultura è participada principalmain;
- d.¹²⁴ edifizis da manaschis industrials pitschens en il territori da muntogna, uschenavant che quels elavuran e commercialiseschan products agriculs, augmentond uschia lur valur agiuntada; ils manaschis ston cumpigliar almain l'emprim stgalim d'elavuraziun;
- e.¹²⁵ iniziativas cuminaivlas da producents, las qualas han l'intent da sbassar ils custs da produenziun.

2 ...¹²⁶

³ La concessiun d'ina contribuziun federala premetta la prestaziun d'ina contribuziun adequata dal chantun, inclusiv da sias corporaziuns territorialas da dretg public.

⁴ Il Cussegl federal po fixar premissas e cundiziuns per conceder las contribuziuns.

Art. 94 Noziuns

¹ Sco meglieraziuns dal terren valan:

- a. ovras e stabiliments da la construcziun bassa rurala;
- b. la reordinaziun da la proprietad funsila e da las relaziuns da fittanza.

² Sco edifizis agriculs valan:

- a. edifizis d'economia;
- b. edifizis d'alp;
- c.¹²⁷ edifizis cuminaivels en il territori da muntogna che vegnan construids dals producents sezs per elavurar, depositar e commercialisar products da la regiun.

Art. 95 Meglieraziuns dal terren

¹ La Confederaziun conceda contribuziuns fin a 40 pertschient dals custs per meglieraziuns dal terren. Sco custs valan er expensas per mesiras che vegnan pretendidas sin basa d'autras leschas federalas e che stattan en in connex direct cun l'ovra sustegnida.

² Per meglieraziuns dal terren en il territori da muntogna po il Cussegl federal augmentar la contribuziun sin maximalmain 50 pertschient, sch'ellas:

¹²³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹²⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹²⁶ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹²⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

- a. na pon betg vegnir finanziadas en outra moda; u
- b. represchentan ovras cuminaivlas cumplissivas.

³ Per meglieraziuns dal terren che han l'intent d'eliminar consequenzas spezialmain grevas d'eveniments da la natira extraordinaris po la Confederaziun conceder ina contribuziun supplementara da maximalmain 20 pertschient, sch'er ina participaziun adequata dal chantun, da las vischnancas e da fonds da dretg public na bastan betg per financiar las lavurs necessarias.

⁴ La Confederaziun po conceder contribuziuns pauschalas per la reparaziun periodica da meglieraziuns dal terren.¹²⁸

Art. 96 Edifizis agriculs

¹ La Confederaziun conceda contribuziuns pauschalas per construir, midar e megliar edifizis agriculs.

² Contribuziuns per edifizis d'economia d'in manaschi singul vegnan concedidas, sch'il proprietari administrescha sez il manaschi agricul.

³ Contribuziuns per edifizis d'economia e d'alp pon er vegnir concedidas a fittadins, sch'i vegn constitui in dretg da construcziun. Il Cussegl federal fixescha las premissas.

Art. 97 Approvaziun dals projects

¹ Il chantun approvescha ils projects da meglieraziuns dal terren, d'edifizis agriculs e da svilup regional che vegnan sustegnids cun contribuziuns federalas.¹²⁹

² El dumonda a temp la posiziun dal UFAG.

³ El expona publicamain il project e publitescha tal en l'organ da publicaziun chantunal. Projects che na dovran ni ina concessiun ni ina permissiun da construcziun tenor il dretg federal u chantunal na vegnan betg publiteds.¹³⁰

⁴ A las organizaziuns legitimadas sin basa da la legislaziun davart la protecziun da la natira e da la patria, davart la protecziun da l'ambient u davart las sendas da viandar dat el la chaschun da far protesta cunter ils projects publiteds en l'organ da publicaziun chantunal.¹³¹

⁵ Sche necessari taidla il UFAG las autras autoritads federalas, da las qualas ils champs d'incumbensa vegnan tangads tras il project. El communitgescha al chantun, sut tge premissas e cun tge cundiziuns ch'in project vegn sustegnì cun ina contribuziun.

¹²⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹³¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

⁶ Il Cussegl federal fixescha, tge projects che na ston betg vegnir suttaless al UFAG per laschar prender posiziun.

⁷ Davart la concessiun d'ina contribuziun federala decida il UFAG pir, cur ch' il project ha survegni forza legala.¹³²

Art. 97a¹³³ Cunvegnas da program

¹ La Confederaziun po conceder contribuziuns als chantuns en il rom da cunvegnas da program.

² Ils servetschs federali pertutgads integreschan lur cundiziuns en las cunvegnas da program.

³ La procedura per l'approvaziun da projects che vegnan sustegnids cun contribuziuns da cunvegnas da program sa drizza tenor il dretg chantunal.

Art. 98¹³⁴ Meds disponibels

En il preventiv fixescha l'Assamblea federala mintgamai l'import maximal, fin al qual dastgan vegnir concedidas contribuziuns tenor l'artitgel 93 alinea 1 durant l'onn dal preventiv.

2. secziun: Colliaziun d'ulteriuras ovas, regroupaments dal terren

Art. 99 Colliaziun d'ulteriuras ovas

¹ Ils proprietaris da bains immobigliars, d'ovras u da stabiliments ch'èn vegnids sustegnids cun contribuziuns ston tolerar la colliaziun d'ulteriuras ovas, sch'ina colliaziun è cunvegnenta tenor las relaziuns naturalas e tecnicas.

² Il chantun decida davart la colliaziun e fixescha ina indemnizaziun adequata per l'utilisaziun da l'ovra existent, uschenavant ch'ina tala è giustifigada.

Art. 100¹³⁵ Regruppaments dal terren ordinads uffizialmain

La regenza chantunala po ordinar regroupaments dal terren, nua ch'ils interess da l'agricultura vegnan tangads tras ovas publicas u tras planisaziuns d'utilisaziun.

¹³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹³³ Integrà tras la cifra II 29 da la LF dals 6 d'october 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 5779; Fegl uffizial federal 2005 6029)

¹³⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 101 Regruppaments dal terren contractuals

¹ Plirs proprietaris da bains immobigliars pon fixar en scrit in regrouppament dal terren. La convegna sto designar ils bains immobigliars che duain vegnir regrouppads sco er reglar la rectificaziun da las grevezzas funsilas e la repartiziun dals custs.

² Empè da la documentaziun publica dal contract davart il transferiment da la proprietad appropvescha il chantun la nova repartiziun. Per tals regrouppaments dal terren na dastga el incassar naginas taglias sin midada da maun u taxas sumegliantas.

³ Per il transferiment dals dretgs da pegn immobigliars vala l'artitgel 802 dal Cudesch civil svizzer¹³⁶ e per l'inscripziun en il register funsil l'artitgel 954 alinea 2 dal Cudesch civil svizzer.

⁴ Il chantun regla l'ulteriura procedura.

3. secziun: Preservaziun da las meglieraziuns da structura**Art. 102** Scumond da midar l'intent e da fragmentar

¹ L'intent agricul da bains immobigliars, d'ovras e da stabiliments sco er d'edifizis agriculs ch'èn vegnids meglierads cun contribuziuns federalas na dastga betg vegnir midà durant 20 onns suenter il pajament final da la contribuziun federala; plinavant na dastga il terren ch'è vegnì arrundà betg vegnir fragmentà.

² Tgi che violescha il scumond da midar l'intent e da fragmentar, sto restituir las contribuziuns prestadas da la Confederaziun e remplazzar tut ils donns chaschunads.

³ Il chantun dastga permetter excepziuns dal scumond da midar l'intent e da fragmentar, sch'i èn avant maun motivs relevants. El decida, sche las contribuziuns prestadas ston vegnir restituidas dal tutfatg u per part u sch'i vegn desisti d'ina restituziun.

Art. 103 Mantegniment e cultivaziun

¹ Suenter ina meglieraziun da structura sustegnida da la Confederaziun procuran ils chantuns che:

- a. las surfatschas utilisadas da l'agricultura vegnian cultivadas en moda duravla e las surfatschas da cumpensaziun ecologica ed ils biotops vegnian cultivads en moda adequata;
- b. las ovras, ils stabiliments ed ils edifizis agriculs vegnian mantegnids en moda adequata.

² Sche la cultivaziun u il mantegniment vegn negligì grevamain u en cas d'ina tgira inadeguata, po il chantun vegnir obligà da restituir las contribuziuns. Il chantun po prender regress sin ils beneficiaris.

Art. 104 Menziun en il register funsil

¹ Il scumond da midar l'intent e da fragmentar, l'obligaziun da mantegniment e da cultivaziun sco er l'obligaziun da restituziun ston vegnir menziunads en il register funsil.

² Il chantun annunzia d'uffizi la menziun.

³ Il Cussegl federal po prevair excepziuns da l'obligaziun da menziun. El regla las modalitads per stizzar las menziuns.

3. chapitel: Credits d'investiziun**Art. 105** Princip

¹ La Confederaziun metta a disposiziun als chantuns meds finansials per credits d'investiziun per:

- a. mesiras individualas da manaschis singuls;
- b. mesiras cuminaivlas;
- c.¹³⁷ edifizis ed installaziuns per manaschis industrials pitschens.

² Ils chantuns concedan – tras disposiziuns – credits d'investiziun sco emprests senza tschains.

³ Ils emprests ston vegnir restituids il pli tard suenter 20 onns. Il Cussegl federal regla ils detagls.

⁴ Sche l'emprest duai vegnir segirà tras in pegn immobilgiar, po la documentaziun publica dal contract da pegn vegnir remplazzada tras ina disposiziun da l'autorità che conceda l'emprest.¹³⁸

Art. 106 Credits d'investiziun per mesiras individualas da manaschis singuls

¹ Proprietaris che administreschan sezs lur manaschi u che l'administreschan sez suenter l'investiziun survegnan credits d'investiziun:¹³⁹

- a. sco agid da partenza unic per purs giuvens;
- b. per construir, midar e megliar edifizis d'abitar ed edifizis d'economia;
- c.¹⁴⁰ a favur da mesiras che han l'intent da diversifitgar l'activitad en il sectur agricul ed en secturs parentads per stgaffir ulteriuras pussaivladads d'entrada;

¹³⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹³⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

d.¹⁴¹ a favur da mesiras che han l'intent da meglierar la producziun da culturas spezialas e lur adattaziun al martgà sco er a favur da la renovaziun da culturas permanentas.

² Fittadins survegnan credits d'investiziun:

- a. sco agid da partenza unic per purs giuvens;
- b. per cumprar manaschis agriculs da terzas persunas;
- c. per construir, midar e meglierar edifizis d'abitar ed edifizis d'economia, sch'i vegn constitù in dretg da construcziun u sch'il contract da fittanza vegn prenotà en il register funsil per la durada fixada dal credit d'investiziun tenor l'artitgel 290 dal Dretg d'obligaziuns¹⁴² e sch'il proprietari presta ina segirezza per il credit cun constituir in pegn funsil sin l'object da fittanza;
- d.¹⁴³ a favur da mesiras che han l'intent da diversifitgar l'activitad en il sector agricul ed en secturs parentads per stgaffir ulteriuras pussaivladads d'entrada, uschenavant che las cundiziuns da la litera c èn ademplidas;
- e.¹⁴⁴ a favur da mesiras che han l'intent da meglierar la producziun da culturas spezialas e lur adattaziun al martgà sco er a favur da la renovaziun da culturas permanentas, uschenavant che las cundiziuns da la litera c èn ademplidas.

³ Credits d'investiziun vegnan concedids en moda pauschala.

⁴ Per edifizis d'abitar pon vegnir concedids – ultra da credits d'investiziun – er agids finansials sin basa da la Lescha federala dals 4 d'october 1974¹⁴⁵ davart la promozion da la construcziun d'abitaziuns e da la proprietad e da la Lescha federala dals 20 da mars 1970¹⁴⁶ davart la meglieraziun da las relaziuns d'abitar en territoris da muntogna.

⁵ Il Cussegl federal po fixar premissas e cundiziuns sco er prevair excepziuns da la pretensiu ch'ils beneficiaris stoppian administrar sezs il manaschi agricul, e plinavant excepziuns da la concessiu pauschala da credits d'investiziun.¹⁴⁷

Art. 107 Credits d'investiziun per mesiras cuminaivlas

¹ Credits d'investiziun vegnan concedids en spezial per:

- a. meglieraziuns dal terren;

¹⁴¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁴² CS **220**

¹⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

¹⁴⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁴⁵ CS **843**

¹⁴⁶ CS **844**

¹⁴⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

- b.¹⁴⁸ edifizis, installaziuns e maschinas ch'ils producents construeschan u cumpran cuminaivlamain per raziunalisar lur manaschis, per facilitar l'elavuraziun, il deposit e la commercialisaziun da products da la regiun u per producir energia or da biomassa;
- c.¹⁴⁹ constituir organisaziuns purilas d'agid a sasez en il sector da la produczion confurma al martgà e da l'administraziun dal manaschi;
- d.¹⁵⁰ projects per il svilup regiunal e per la promoziun da products indigens e regiunals, als quals l'agricultura è participada principalmain.
- ² Per projects pli gronds pon credits d'investiziun vegnir concedids er en furma da credits da construcziun.¹⁵¹
- ³ Il Cussegl federal po fixar premissas e cundiziuns.

Art. 107a¹⁵² Credits d'investiziun per manaschis industrials pitschens

- ¹ Credits d'investiziun vegnan concedids per edifizis e per installaziuns da manaschis industrials pitschens, uschenavant che quels elavuran e commercialiseschan products agriculs, augmentond uschia lur valur agiuntada; ils manaschis ston cumpligiar almain l'emprim stgalim d'elavuraziun.¹⁵³
- ² Il Cussegl federal po fixar premissas e cundiziuns.

Art. 108 Approvaziun

- ¹ Sch'in credit surpassa – sulet u ensemen cun il saldo d'anteriurs credits d'investiziun e d'anteriurs emprests d'agid al manaschi agricul – ina tscherta summa (limita), suttametta il chantun la decisiun a l'approvaziun dal UFAG. Il Cussegl federal fixe-scha la limita.
- ^{1bis} Davart l'approvaziun d'in credit d'investiziun decida il UFAG pir, cur ch'il project ha survegni forza legala.¹⁵⁴
- ² Il UFAG communitgescha al chantun entaifer 30 dis, sch'el approvescha la decisiun.¹⁵⁵

¹⁴⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁴⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁵⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁵² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

³ Sch'ils credits d'investiziun vegnan concedids sco credits da construcziun tenor l'artitgel 107 alinea 2, na vegn il saldo da credits anteriurs betg tratg en consideraziun.

Art. 109 Revocaziun

¹ En cas d'in motiv impurtant po il chantun revocar il credit d'investiziun.

² En cas da direzza pon vegnir pretendids tschains per il credit d'investiziun empè da revocar il credit.

Art. 110 Utilisaziun da restituziuns e da tschains

¹ Emprests e tschains restituids vegnan puspè impundids dal chantun per credits d'investiziun.

² Sche las restituziuns ed ils tschains surpassan il basegn en il chantun, po il UFAG far il suandant cun ils meds betg duvrads:

- a. pretender enavos e conceder ad in auter chantun; u
- b. metter a disposiziun al chantun respectiv per l'agid a manaschis agriculs.

Art. 111 Perditas

Perdidas che resultan da la concessiun da credits d'investiziun, inclusiv eventuals custs giuridics vegnan surpigliads dals chantuns.

Art. 112 Custs d'administraziun

Ils chantuns surpiglian ils custs d'administraziun.

6. titel: Perscrutaziun e cussegliaziun, promoziun da la cultivaziun da plantas e da l'allevament d'animals sco er resursas geneticas¹⁵⁶

1. chapitel:¹⁵⁷ Princip

Art. 113

¹ Tras l'elavuraziun ed il transfer da savida sustegna la Confederaziun l'agricultura en sias stentas da producir en moda raziunala e duraivla.

² Ina part adequata dals meds finansials vegn impundida per furmas da produczion ch'hèn spezialmain naturalas e che respectan particularmain l'ambient ed ils animals.

¹⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

1a. chapitel: Perscrutaziun¹⁵⁸**Art. 114**¹⁵⁹ Staziuns da perscrutaziun

¹ La Confederaziun po manar staziuns da perscrutaziun agriculas.

² Las staziuns da perscrutaziun agriculas èn repartidas sin differentas regiuns dal pajais.

³ Ellas èn suttamessas al UFAG.

Art. 115 Incumbensas da las staziuns da perscrutaziun¹⁶⁰

¹ Las staziuns da perscrutaziun agriculas han en spezial las suandantas incumbensas:¹⁶¹

- a. elavurar las enconuschientschas scientificas e las basas tecnicas per la pratica, la furmaziun e la cussegliaziun agricula;
- b. elavurar basas scientificas per decisiuns da la politica agrara;
- c. sviluppar, accompagnar ed evaluar mesiras da la politica agrara;
- d. furnir infurmaziuns da basa per novas orientaziuns en l'agricultura;
- e. furnir infurmaziuns da basa per furmas da produczium che respectan l'ambient ed ils animals;
- f. ademplier incumbensas executivas.

² ...¹⁶²

Art. 116 Cunvegns da prestaziun, incaricas da perscrutaziun ed agids finansials¹⁶³

¹ Il UFAG po surdar incaricas da perscrutaziun ad instituts da scolas autas federalas e chantunalas u ad auters instituts. El po far cunvegns da prestaziun periodicas cun organisaziuns publicas u privatas.¹⁶⁴

² La Confederaziun po sustegnair cun agids finansials emprovas e retschertgas che vegnan realisadas dad organisaziuns.

¹⁵⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁶⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁶¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337). Abolì tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 18 da zercladur 2010, en vigur dapi il 1. da schaner 2011 (CULF **2010** 5003; Fegl uffizial federal **2009** 7207)

¹⁶³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁶⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

Art. 117 Cussegl per la perscrutaziun agricula

¹ Il Cussegl federal nominescha in cussegl permanent per la perscrutaziun agricula. Quel consista da maximalmain 15 commembers. En il cussegl da perscrutaziun ston ils circuls pertutgads, en spezial la producziun, ils consuments e la scienza, esser represchentads adequatamain.¹⁶⁵

² Il cussegl da perscrutaziun fa raccomandaziuns al UFAG davart la perscrutaziun agricula, en spezial davart la planisaziun da la perscrutaziun a lunga vista.

2. chapitel: ...**Art. 118-135**¹⁶⁶**2a. chapitel:**¹⁶⁷ **Cussegliaziun****Art. 136**¹⁶⁸ Incumbensas ed organisaziun

¹ La cussegliaziun sa drizza a persunas che lavuran en l'agricultura, en l'economia da chasa purila, en organisaziuns agriculas u en il rom dal svilup dal territori rural sco er en la preservaziun ed en la promoziun da la qualitat da products agriculs. Questas persunas vegnan accompagnadas e cussegljadas en lur process professionals ed en la furmaziun supplementara orientada a la professiun.

² Ils chantuns procuran per la cussegliaziun sin plaun chantunal.

³ En il rom dals credits deliberads paja la Confederaziun agids finansials per prestaziuns da cussegliaziun ad organisaziuns u ad instituziuns ch'èn activas sin plaun sur-regiunal u nazional en secturs spezials sco er a centralas da cussegliaziun nazionalas.

^{3bis} La Confederaziun po sustegnair activitads da cussegliaziun en il rom da scleriments preliminars per iniziativas da projects cuminaivels.¹⁶⁹

⁴ Sustegnidas vegnan activitads da cussegliaziun che promovon il barat da savida, d'infurmaziuns e d'experientschas tranter la perscrutaziun e la pratica, tranter ils

¹⁶⁵ Versiun tenor la cifra I 6.5 da l'Ordinaziun dals 9 da november 2011 (Examinaziun da las cumissiuns extraparlamentaras), en vigur dapi il 1. da schaner 2012 (CULF **2011** 5227)

¹⁶⁶ Aboli tras la cifra II 5 da l'aggiunta da la Lescha dals 13 da december 2002 davart la furmaziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4557; Fegl uffizial federal **2000** 5686)

¹⁶⁷ Anteriura secziun 4 dal chapitel 2. Versiun tenor la cifra II 5 da l'aggiunta 1 da la Lescha dals 13 da december 2002 davart la furmaziun professiunala, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4557; Fegl uffizial federal **2000** 5686)

¹⁶⁸ Versiun tenor la cifra II 8 da la LF dals 6 d'october 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 5779; Fegl uffizial federal **2005** 6029)

¹⁶⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

manaschis agriculs e las personas tenor l'alinea 1. Il Cussegl federal fixescha ils singuls champs d'activitad e las singulas categorias da prestaziun.

⁵ Il Cussegl federal regla las pretensiuns envers las organisaziuns, las instituziuns e las centralas da cussegliaziun sco er envers ils cussegliaders che vegnan engaschads da talas.

Art. 137 e 138¹⁷⁰

Art. 139¹⁷¹

3. chapitel: Cultivaziun da plantas ed allevament d'animals sco er resursas geneticas¹⁷²

1. secziun: Cultivaziun da plantas

Art. 140

¹ La Confederaziun po promover la cultivaziun da plantas da niz che:

- a. han in'auta valur ecologica;
- b. han in'auta valur qualitativa; u
- c. èn adattadas a las relaziuns da las differentas regiuns dal pajais.

² Ella po pajar contribuziuns a manaschis da cultivaziun privats ed ad organisaziuns professionalas che furneschan prestaziuns en l'interess public, en spezial per:

- a. cultivar, tegnair net e meglierar spezias;
- b. emprovas d'emplantaziun;
- c.¹⁷³ ...

³ Ella po sustegnair la produczion da semenzas e da plantas cun contribuziuns.

¹⁷⁰ Aboli tras la cifra II 29 da la LF dals 6 d'october 2006 davart la nova concepziun da la guliavaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 5779; Fegl uffizial federal **2005** 6029)

¹⁷¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

¹⁷² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁷³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

2. secziun: Allevament d'animals

Art. 141 Promoziun da l'allevament

¹ La Confederaziun po promover l'allevament d'animals da niz che:

- a. èn adattads a las relaziuns naturalas dal pajais;
- b.¹⁷⁴ èn sauns, effizients e resistents; e
- c. permettàn da producir en moda favuraivla e s'orientond al martgà products d'allevament da muvel d'auta qualitat.

² Questa promoziun duai garantir in allevament independent d'auta qualitat.

Art. 142 Contribuziuns

¹ La Confederaziun po pagar contribuziuns ad organisaziuns reconuschidas, en spezial per:

- a. manar cudeschs d'allevament, far examens da prestaziun e stimar la valor da l'allevament;
- b. programs che han l'intent da promover la prestaziun e la qualitat sco er da sanar e da tegnair sauns ils effectivs d'animals;
- c.¹⁷⁵ ...

² Per l'allevament d'animals transgenics na vegnan pajadas naginas contribuziuns.

Art. 143 Premissas

Las contribuziuns vegnan concedidas, sche:

- a.¹⁷⁶ ...
- b. ils allevaturs prendan las mesiras d'agid a sasez che pon vegnir pretendidas dad els e sa participeschan finanziailmain a las mesiras da promoziun; e
- c. las mesiras promovidas correspundan a las normas internaziunalas.

Art. 144 Renconuschientscha d'organisaziuns

¹ Il UFAG renconuscha las organisaziuns. ...¹⁷⁷

¹⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁷⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

¹⁷⁶ Aboli tras la cifra II 29 da la LF dals 6 d'october 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 5779; Fegl uffizial federal 2005 6029)

¹⁷⁷ Aboli la segunda frasa tras la cifra II 29 da la LF dals 6 d'october 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 5779; Fegl uffizial federal 2005 6029)

² Il Cussegl federal regla las premissas.

Art. 145¹⁷⁸

Art. 146 Cundiziuns d'import concernent l'allevament d'animals e las genealogias

Per l'import d'animals da razza, da sperma, da cellas d'ov e d'embrios po il Cussegl federal fixar cundiziuns concernent l'allevament d'animals e concernent las genealogias.

Art. 146a¹⁷⁹ Animals da niz modifitgads geneticamain

Il Cussegl federal po decretar prescripziuns per allevar, importar u metter en circulaziun animals da niz modifitgads geneticamain.

Art. 147 Tratga da chavals¹⁸⁰

¹ Per sustegnair l'allevament da chavals maina la Confederaziun ina tratga da chavals.¹⁸¹

² La tratga da chavals è suttamessa al UFAG.

³ ...¹⁸²

3. secziun:¹⁸³ **Resursas geneticas per l'agricultura e per l'alimentaziun**

Art. 147a Conservaziun ed utilisaziun duraivla da resursas geneticas

¹ La Confederaziun po promover la conservaziun e l'utilisaziun duraivla da las resursas geneticas. Ella po manar u laschar manar bancas geneticas e collecziuns da conservaziun e sustegnair particularmain cun contribuziuns mesiras seo la conservaziun in situ.

² Il Cussegl federal po fixar las pretensiuns envers las bancas geneticas, envers las collecziuns da conservaziun, envers las mesiras ed envers las personas che han il

¹⁷⁸ Abolì tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁷⁹ Integrà tras la cifra 8 da l'aggiunta da la Lescha dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4803; Fegl uffizial federal **2000** 2391)

¹⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁸¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

¹⁸² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337). Abolì tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 18 da zercladur 2010, en vigur dapi il 1. da schaner 2011 (CULF **2010** 5003; Fegl uffizial federal **2009** 7207)

¹⁸³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

dretg da survegnir contribuziuns. El fixescha ils criteris per la repartiziun da las contribuziuns.

Art. 147b Access a las resursas geneticas e repartiziun dals avantatgs

Uschenavant ch'i existan obligaziuns internaziunalas, regla il Cussegl federal l'access a las resursas geneticas e la repartiziun d'avantatgs che resultan da l'utilisaziun da talas resursas.

7. titel: Protecziun da las plantas e meds da producziun¹⁸⁴

1. chapitel: Disposiziuns executivas¹⁸⁵

Art. 148

¹ La Confederaziun decretescha prescripziuns per impedir che organissemms nuschaiVELS fetschian donns sco er che meds da producziun betg adattads vegnian mess en circulaziun.

² En quest connex observa el las premissas da la segirezza da products.¹⁸⁶

2. chapitel:¹⁸⁷ **Mesiras preventivas**

Art. 148a

¹ Sche las infurmaziuns scientificas per far in giudicament cumplessiv da las ristgas d'in med da producziun u da material vegetal, che po esser il purtader d'organissemms nuschaiVELS spezialmain privlus, èn insuffizientas, pon vegnir prendidas mesiras preventivas, sche:

- a. i para d'esser plausibel che quest med da producziun u material vegetal po avair effects secundars inacceptabels per la sanadad dals umans, dals animals, da las plantas u da l'ambient; e
- b. la probabilitad che quests effects secundars sa mussian vegn giuditgada sco considerabla u las consequenzas respectivas pon esser gravantas.

² Las mesiras preventivas ston vegnir examinadas ed adattadas entaifer ina perioda adequata a norma da novas enconuschientschas scientificas.

³ Sco mesiras preventivas po il Cussegl federal particularmain:

¹⁸⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁸⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁸⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁸⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

- a. restrenscher, colliar cun cundiziuns u scumandar l'import, il metter en circulaziun u l'utilisaziun da meds da produenziun;
- b. restrenscher, colliar cun cundiziuns u scumandar l'import ed il metter en circulaziun da material vegetal e d'objects che pon esser ils purtaders d'organissemms nuschaivels spezialmain privlus.

3. chapitel:¹⁸⁸ Protecziun da las plantas

1. secziun: Basas

Art. 149 Confederaziun

¹ Per proteger culturas cunter organissemms nuschaivels promova la Confederaziun ina pratica adattada per la protecziun da las plantas.

² Il Cussegl federal decretescha prescripziuns per proteger culturas e material vegetal (plantas, parts da plantas e products vegetals) cunter organissemms nuschaivels spezialmain privlus.

Art. 150 Chantuns

Ils chantuns mainan in servetsch da protecziun da las plantas che garantescha en spezial che las mesiras per cumbatter ils organissemms nuschaivels vegnian exequidas correctamain en Svizra.

Art. 151 Principis da la protecziun da las plantas

¹ Tgi che producescha, importa u metta en circulaziun material vegetal, sto observar ils principis da la protecziun da las plantas.

² En spezial è el obligà d'annunziar organissemms nuschaivels spezialmain privlus.

2. secziun: Mesiras spezialas

Art. 152 Import, export, produenziun e metter en circulaziun

¹ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns per importar e per metter en circulaziun:

- a. organissemms nuschaivels spezialmain privlus;
- b. material vegetal ed objects che pon esser ils purtaders d'organissemms nuschaivels spezialmain privlus.

² En spezial po el:

- a. determinar che tschert material vegetal dastga vegnir mess en circulaziun mo cun ina permissiun;

¹⁸⁸ Oriundamain: 1. chapitel

- b. decretar prescripziuns davart la registraziun e davart la controlla da manaschis che produceschan u che mettan en circulaziun tal material vegetal;
- c. obligar quests manaschis da manar in register davart tal material vegetal;
- d. scumandar l'import ed il metter en circulaziun da material vegetal ch'è infetà u che pudess esser infetà d'organissemms nuschaivels spezialmain privlus;
- e. scumandar la cultivaziun da plantas ospitantas ch'èn sutapostas fermamain a la contaminaziun cun quests organissemms nuschaivels spezialmain privlus.

³ Il Cussegl federal procura ch'il material vegetal ch'è destinà per l'export adempleschia las pretensiuns internaziunalas.

Art. 153 Mesiras da cumbat

Per impedir che organissemms nuschaivels spezialmain privlus vegnian importads e sa derasian po il Cussegl federal particularmain:

- a. ordinar la surveglianza da la situaziun fitosanitara;
- b. determinar che material vegetal che para d'esser infetà ed objects e parcelas che paran d'esser infetads vegnian isolads uschè ditg ch'i na po betg vegnir exclus ch'els èn infetads;
- c. ordinar il tractament, la dischinfecziun u la destrucziun da culturas, da material vegetal, da meds da produenziun e d'objects ch'èn u che pudessan esser infetads d'organissemms nuschaivels spezialmain privlus.

3. secziun: Finanziaziun dal cumbat cunter organissemms nuschaivels

Art. 154 Prestaziuns dals chantuns

¹ Ils chantuns exequeschan sin agen quint las mesiras ch'èn vegnidas surdadas ad els.

² Tgi che producescha, importa u metta en circulaziun material vegetal e sa sustira intenziunadamain u per negligentscha da las obligaziuns da l'artitgel 151, po vegnir sfurzà da surpigliar ils custs.

Art. 155 Prestaziuns da la Confederaziun

La Confederaziun surpiglia per regla 50 pertschient, en situaziuns extraordinarias fin a 75 pertschient dals custs renconuschids dals chantuns per realisar las mesiras da cumbat tenor l'artitgel 153.

Art. 156 Indemnisaziun per donn

¹ Sche la valur d'objects è vegnida reducida u destruida pervia da mesiras da defensiun ordinadas da las autoritads u tras dischinfecziun u mesiras sumegliantas, po vegnir pajada al proprietari ina indemnisaziun commensurada.

² Las indemnisaziuns vegnan fixadas definitivamain en ina procedura uschè simpla sco pussaivel e gratuita per la persuna donnegiada:

- a. dal UFAG, sch'i sa tracta da mesiras ch'èn vegnidas ordinadas al cunfin da la Svizra u tras il UFAG a l'intern da la Svizra;
- b. da l'autorità administrativa chantunala cumpetenta, sch'i sa tracta d'autras mesiras a l'intern da la Svizra.¹⁸⁹

³ La Confederaziun restituescha als chantuns almain in terz dals custs che talas indemnisaziuns han chaschunà.

Art. 157¹⁹⁰ Contribuziuns

¹ La Confederaziun po incumbensar organisaziuns privatas da far las controllas.

² Las organisaziuns privatas vegnan indemnidas per ademplir questas incumbensas da controlla.

4. chapitel: Meds da produczion¹⁹¹

Art. 158 Noziun e champ d'applicaziun

¹ Sco meds da produczion¹⁹² valan substanzas ed organissemes che servan a la produczion agricula. Latiers tutgan en spezial ladims, meds per proteger las plantas, pavels e material vegetal da multiplicaziun.

² Il Cussegl federal po suttametter a las prescripziuns da quest chapitel meds da produczion che vegnan duvrads en moda analoga, ma betg per l'agricultura.

Art. 159 Principis

¹ I dastgan vegnir importads u mess en circulaziun mo meds da produczion che:

- a. èn adattads per l'utilisaziun previsa;
- b. n'han – premess ch'els vegnan duvrads tenor las prescripziuns – nagins effects secundars inacceptabels; e
- c. garanteschan che victualias ed objects da diever che adempleschan las pretensiuns da la legislaziun da victualias vegnan fatgs sin basa da products da partenza tractads cun tals meds.

² Tgi che dovra meds da produczion sto observar las instrucziuns d'utilisaziun.

¹⁸⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁹¹ Oriundamain 2. chapitel. Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

¹⁹² Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234). Questa midada è resguardada en l'entir decret

Art. 159a¹⁹³ Prescripziuns davart l'import, il metter en circulaziun e l'utilisaziun
Il Cussegl federal po decretar prescripziuns per importar, metter en circulaziun ed
utilisar meds da produczium. Particularmain po el limitar u scumandar d'importar, da
metter en circulaziun e d'utilisar meds da produczium.

Art. 160 Obligaziun d'admissiun

¹ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns per importar e per metter en
circulaziun meds da produczium.

² El po suttametter ad in'obligaziun d'admissiun:

- a. l'import ed il metter en circulaziun da meds da produczium sco er las per-
sonas che fan quai;
- b. producents da pavels e da material da multiplicaziun vegetal;
- c. producents d'auters meds da produczium, sche la controlla da lur metodas da
produczium gida essenzialmain che quests meds da produczium adimple-
schan las pretensiuns per als metter en circulaziun.¹⁹⁴

³ El determinescha tge servetschs federals che ston vegnir integrads en la procedura
d'admissiun.

⁴ Sche meds da produczium èn suttamess ad in'obligaziun d'admissiun er pervia
d'auters decrets, determinescha il Cussegl federal in servetsch d'admissiun cumi-
naivel.

⁵ Il Cussegl federal regla la collavuraziun tranter ils servetschs federals participads.

⁶ Admissiuns estras u lur revocaziuns sco er rapports da controlla esters ed attesta-
ziuns da conformitad estras che sa basan sin pretensiuns equivalentas vegnan ren-
conuschids, uschenavant che las relaziuns agronomas e relevantas per l'ambient
concernent l'utilisaziun dals meds da produczium èn cumparegliablas. Il Cussegl
federal po prevair excepziuns.¹⁹⁵

⁷ L'import ed il metter en circulaziun da meds da produczium permess en Svizra ed a
l'exteriur èn libers. Quests meds da produczium vegnan designads dal servetsch
competent.

⁸ Igl è scumandà da duvrar antibiotica e substanzas sumegliantas per augmentar la
prestaziun d'animals. L'utilisaziun per intents terapeutics sto vegnir annunziata e
sto vegnir cumprovada cun in schurnal da tractament. Per charn importada prenda il
Cussegl federal mesiras tenor l'artitgel 18.

¹⁹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial
federal **2002** 4721 7234). Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 12 da zercla-
dur 2009, en vigur dapi il 1. da fanadur 2010 (CULF **2010** 2617; Fegl uffizial federal
2008 7275)

¹⁹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner
2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

¹⁹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner
2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

Art. 160a¹⁹⁶ Import

Ils meds per proteger las plantas ch'èn vegnids mess legalmain en circulaziun en il champ d'applicaziun territorial da la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999¹⁹⁷ tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica davart il commerzi cun products agriculs, dastgan vegnir mess en circulaziun en Svizra. Sche interess publics èn periclitads, po il Cussegl federal restrenscher u scumandar l'import u il metter en circulaziun.

Art. 161 Designaziun ed emballadi

Il Cussegl federal decretescha prescripziuns per designar e per emballar ils meds da produenziun.

Art. 162 Catalogs da sorts

¹ Il Cussegl federal po prescriber che da singulas spezias da plantas dastgan vegnir importadas, messas en circulaziun, reconuschidas u duvradas en Svizra mo sorts ch'èn vegnidas inscrittas en in catalog da sorts. El regla las premissas per l'inscripziun en ils catalogs da sorts.

² El po autorisar il UFAG da decretar catalogs da sorts.

³ El po tractar l'inscripziun en in catalog da sorts d'in auter pajais da medema maniera sco l'inscripziun en il catalog da sorts svizzer.

Art. 163 Prescripziuns d'isolaziun

¹ Ils chantuns pon obligar ils cultivaturs da parcelas che n'èn betg previsas per producir material da multiplicaziun vegetal, da resguardar distanzas da segirezza tar culturas vischinas da las medemas spezias, sche quai è necessari per motivs da la cultivaziun, da la multiplicaziun u da la protecziun da las plantas.

² Ils beneficiaris ston indemnisar adequatamain ils cultivaturs che vegnan restrenschids en lur activitad da cultivaziun. En cas da dispita fixescha il chantun l'indemnisaziun.

Art. 164 Statistica da la svieuta

Il Cussegl federal po obligar ils producents da meds da produenziun e las firmas da commerzi da far indicaziuns davart las quantitads da meds da produenziun ch'èn vegnidas messas en circulaziun en Svizra.

Art. 165 Infurmaziun

¹ Tgi che metta en circulaziun meds da produenziun, sto infurmar ils cumpraders davart las qualitads e davart l'utilisabladad da quests meds.

¹⁹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

¹⁹⁷ CS 0.916.026.81

² Ils servetschs federals cumpetents han il dretg d'infirmar la publicitad davart las qualitads e davart l'utilisabladad da meds da produenziun.

7a. titel:¹⁹⁸ Ulteriuras disposiziuns

1. chapitel: Mesiras preventivas

Art. 165a

¹ Sche meds da produenziun u material vegetal u d'animals èn ina periclitaziun pussaivla per la sanadad dals umans, dals animals, da las plantas u da l'ambient u per las cundiziuns generalas economicas per l'agricultura pervia d'eveniments radiologics, biologics, chemics, natirals u auters cun consequenzas internaziunalas, naziunalas u regiunalas, po il UFAG prender mesiras preventivas en cunvegnientscha cun ils uffizis federalas cumpetents.

² Sco mesiras preventivas po il UFAG particularmain:

- a. restrenscher, colliar cun cundiziuns u scumandar la pasculaziun, la sortida al liber u la racolta;
- b. restrenscher, colliar cun cundiziuns u scumandar l'import, il metter en circulaziun u l'utilisaziun da meds da produenziun e da material vegetal e d'animals;
- c. fixar en cas d'in privel imminent che:
 1. ils meds da produenziun eventualmain periclitants u il material vegetal e d'animals stoppian vegnir sequestrads u confiscads e destruids,
 2. manaschis hajan da smetter cun la produenziun,
 3. manaschis stoppian dismetter products.

³ Las mesiras preventivas ston vegnir controlladas regularmain e ston vegnir adattadas u abolidas a norma dal giudicament da las ristgas.

⁴ Sch'in donn è resultà tras las ordinaziuns d'ina autoritad, po vegnir pajada – tenor duaivladad – ina indemnisaziun a la persuna donnegiada.

2. chapitel: Obligaziun da tolerar la cultivaziun da terren nuncultivà

Art. 165b

¹ Ils proprietaris da bains immobigliars ston tolerar gratuitamain la cultivaziun e la tgira da terren nuncultivà, sch'i dat in interess public per quai. In interess public è en spezial avant maun, sche la cultivaziun dal terren è necessaria per mantegnair l'agricultura, per proteger cunter privels da la natira u per mantegnair spezias da plantas e d'animals spezialmain degnas da vegnir protegidas.

¹⁹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

² L'obligaziun da tolerar la cultivaziun exista almain 3 onns. Tgi che vul – suenter che quest termin è scadi – puspè cultivar sez il bain immobigliar u al laschar cultivar d'in fittadin, sto annunziar quai al cultivatur vertent almain 6 mais avant la scadenza dal termin.

³ Ils chantuns decreteschan las disposiziuns executivas necessarias; en il cas singul fixeschan els, sche la cultivaziun e la tgira ston vegnir toleradas.

3. chapitel: Sistems d'infurmaziun

Art. 165c Sistems d'infurmaziun per datas davart il manaschi, davart la structura e davart contribuziuns

¹ Il UFAG maina in sistem d'infurmaziun per exequir questa lescha, particularmain per conceder contribuziuns e per realisar retschertgas statisticas da la Confederaziun.

² Il sistem d'infurmaziun cuntegna datas da persunas, inclusiv las datas dals cultivaders en la producziun primara, sco er datas davart ils manaschis agriculs e davart las tegnidas d'animals.

³ Il UFAG po render accessiblas online las datas per ils suandants servetschs e per las suandantas persunas u dar vinavant las datas a tals ed a talas:

- a. Uffizi federal da segirezza alimentara e fatgs veterinars (USAV)¹⁹⁹: per garantir la segirezza da victualias, l'igiene da victualias, la segirezza dal pavel, la sanadad dals animals e la protecziun dals animals sco er ina producziun primara irreproschabla;
- b. Uffizi federal da sanadad publica (UFSP)²⁰⁰: per garantir la segirezza da victualias, l'igiene da victualias sco er la protecziun cunter engion;
- c. Uffizi federal d'ambient (UFAM): per sustegnair l'execuziun da la legislaziun davart la protecziun da l'ambient, da la natira e da la patria sco er da las auas;
- d. ulteriurs servetschs federals: per ademplir las incumbensas surdadas ad els, sch'il Cussegl federal prevesa quai;
- e. autoritads executivas chantunales: per ademplir las incumbensas legalas da lur champ da cumpetenzia;
- f. terzas persunas ch'èn incaricadas tenor ils artitgels 43 e 180 cun incumbensas da l'execuziun da la legislaziun d'agricultura;
- g. terzas persunas che possedan in'autorisaziun da l'administratur.

¹⁹⁹ La designaziun da l'unitad administrativa è vegnida adattada per il l. da schaner 2014 applitgond l'art. 16 al. 3 da l'Ordinaziun dals 17 da november 2004 davart las publicaziuns uffizialas (CS 170.512.1). Questa adattaziun è vegnida fatga en tut il text

²⁰⁰ Concerna la partiziun vertenta "Segirezza da victualias" dal UFSP ch'è vegnida integrada en il USAV per il l. da schaner 2014

Art. 165d Sistem d'infurmaziun per datas da controlla

¹ Il UFAG maina in sistem d'infurmaziun per planisar, registrar ed administrar controllas tenor questa lescha e per evaluar ils resultats da questas controllas. Il sistem d'infurmaziun serva en spezial a controllar ils pajaments directs.

² Il sistem d'infurmaziun dal UFAG è ina part integrala dal sistem d'infurmaziun central cuminaivel per lung da la chadaina da victualias dal UFAG, dal USAV e dal UFSP²⁰¹ per garantir la segirezza da victualias, la segirezza dal pavel, la sanadad dals animals, la protecziun dals animals ed ina producziun primara irreproschabla.

³ Il sistem d'infurmaziun dal UFAG cuntegna datas da persunas inclusiv:

- a. datas da controllas e da resultats da controllas;
- b. datas da mesiras administrativas e da sancziuns penalas.

⁴ En il rom da lur incumbensas legalas pon las suandantas autoritads ed ulteriuras persunas autorisadas elavurar online datas en il sistem d'infurmaziun:

- a. il USAV: per garantir la segirezza da victualias, l'igièna da victualias, la segirezza dal pavel, la sanadad dals animals e la protecziun dals animals sco er ina producziun primara irreproschabla;
- b. il UFSP²⁰²: per garantir la segirezza da victualias, l'igièna da victualias e la protecziun cunter engion;
- c. las autoritads executivas chantunalas ed ils servetschs ch'èn incumbensads dad ellas da far las controllas: per ademplir las incumbensas legalas da lur champ da cumpetenza;
- d. terzas persunas ch'èn incaricadas cun incumbensas d'execuziun.

⁵ En il rom da lur incumbensas legalas pon ils suandants servetschs e las suandantas persunas consultar online datas en il sistem d'infurmaziun:

- a. il USAV: per garantir la segirezza da victualias, l'igièna da victualias, la segirezza dal pavel, la sanadad dals animals e la protecziun dals animals sco er ina producziun primara irreproschabla;
- b. il UFSP²⁰³: per garantir la segirezza da victualias, l'igièna da victualias e la protecziun cunter engion;
- c. il UFAM: per sustegnair l'execuziun da la legislaziun davart la protecziun da l'ambient, da la natira e da la patria sco er da las auas;
- d. ulteriurs servetschs federals: per ademplir las incumbensas surdadas ad els, sch'il Cussegl federal prevesa quai;

²⁰¹ Concerna la partiziun vertenta "Segirezza da victualias" dal UFSP ch'è vegnida integrada en il USAV per il 1. da schaner 2014

²⁰² Concerna la partiziun vertenta "Segirezza da victualias" dal UFSP ch'è vegnida integrada en il USAV per il 1. da schaner 2014

²⁰³ Concerna la partiziun vertenta "Segirezza da victualias" dal UFSP ch'è vegnida integrada en il USAV per il 1. da schaner 2014

- e. las autoritads executivas chantunalas ed ils servetschs ch'èn incumbensads dad ellas da far las controllas: per ademplir las incumbensas legalas da lur champ da cumpetenzia;
- f. l'administratur per datas che al concernan;
- g. terzas personas che possedan in'authorisaziun da l'administratur.

Art. 165e Sistem d'infurmaziun geografica

¹ Il UFAG maina in sistem d'infurmaziun geografica per sustegnair las incumbensas d'execuziun da la Confederaziun e dals chantuns tenor questa lescha.

² Il sistem d'infurmaziun cuntegna datas davart las surfatschas e davart lur utilisaziun sco er ulteriuras datas per incumbensas d'execuziun che han ina relaziun cun il spazi.

³ L'access a e l'utilisaziun da las datas sa drizzan tenor las disposiziuns da la Lescha da geoinfurmaziun dals 5 d'october 2007²⁰⁴.

Art. 165f Sistem d'infurmaziun central davart ils transferiments da substanzas nutritivas

¹ Il UFAG maina in sistem d'infurmaziun per registrar ils transferiments da substanzas nutritivas en l'agricultura.

² Manaschis che consegnan substanzas nutritivas ston registrar tuttas furniziuns en il sistem d'infurmaziun.

³ Manaschis che surpiglian substanzas nutritivas ston confermar tuttas furniziuns en il sistem d'infurmaziun.

⁴ En il rom da lur incumbensas legalas pon ils suandants servetschs e las suandantas personas consultar online datas en il sistem d'infurmaziun:

- a. il UFAM: per sustegnair l'execuziun da la legislaziun davart la protecziun da las auas;
- b. las autoritads executivas chantunalas ed ils servetschs ch'èn incumbensads dad ellas da far las controllas: per ademplir las incumbensas legalas da lur champ da cumpetenzia;
- c. l'administratur per datas che al concernan;
- d. terzas personas che possedan in'authorisaziun da l'administratur.

Art. 165g Disposiziuns executivas

Per ils systems d'infurmaziun tenor ils artitgels 165c–165f regla il Cussegl federal spezialmain:

- a. la furma da la retschertga da datas ed ils termins da las furniziuns da las datas;

²⁰⁴ CS 510.62

- b. la structura ed il catalog da datas;
- c. la responsabladad per l'elavuraziun da las datas;
- d. ils dretgs d'access, particularmain la dimensiun dals dretgs d'access online;
- e. las mesiras organisatoricas e tecnicas ch'èn necessarias per garantir la protecziun da las datas e la segirezza da las datas;
- f. la collavuraziun cun ils chantuns;
- g. ils termins da tegnair en salv e da stizzar las datas;
- h. l'archivaziun.

4. chapitel: Proprietad intellectuala

Art 165h

¹ Cun excepziun dals dretgs d'autur tutgan a la Confederaziun ils dretgs vi da bains immaterials ch'èn vegnids stgaffids – exequind lur activitad uffiziala – da personas che stattan en ina relaziun da lavur cun il UFAG u cun las staziuns da perscrutaziun en il senn da Lescha dals 24 da mars 2000²⁰⁵ davart il personal da la Confederaziun.

² En cas da programs da computer ch'èn vegnids stgaffids da personas tenor l'alinia 1 exequind lur activitad uffiziala sa chattan ils dretgs d'utilisaziun exclusivs tar il UFAG u tar sias staziuns da perscrutaziun. Per transferir dretgs en il sector da las ulteriuras categorias d'ovras dal dretg d'autur pon il UFAG e las staziuns da perscrutaziun fixar regulaziuns contractualas cun ils titulars dals dretgs.

³ Tgi cha ha stgaffi bains immaterials en il senn dals alineas 1 e 2 sto vegnir participà commensuradamain ad in eventual gudogn che resulta da l'utilisaziun commerciala da quels bains.

8. titel:

Protecziun giuridica, mesiras administrativas e disposiziuns penalas

1. chapitel: Protecziun giuridica

Art. 166 En general

¹ Tar l'uffizi federal cumpetent poi vegnir fatg recurs cunter disposiziuns d'organisasiuns e da firmas tenor l'artitgel 180.

² Cunter disposiziuns ch'ils uffizis federals, ils departaments e las ultimas instanzas chantunalas han decretà applitgond questa lescha e sias disposiziuns executivas poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal administrativ federal; exceptà da quai èn disposiziuns chantunalas davart megliaziuns da structura.²⁰⁶

²⁰⁵ CS 172.220.1

²⁰⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

^{2bis} Avant ch'il Tribunal administrativ federal decida davart in recurs che pertutga l'import, l'export u il metter en circulaziun da meds per proteger las plantas, consultescha el ils servetschs da giudicament ch'èn stads participads a la procedura da l'istanza precedenta.²⁰⁷

³ L'uffizi federal cumpetent è autorisà da far valair ils meds legals dal dretg chantunal e federal cunter disposiziuns da las autoritads chantunalas applitgond questa lescha e ses decrets executivs.

⁴ Las autoritads chantunalas communitgeschan lur disposiziuns immediatamain e gratuitamain a l'uffizi federal cumpetent. Il Cussegl federal po prevar excepziuns.

Art. 167²⁰⁸

Art. 168 Procedura da protesta

Il Cussegl federal po prevar in ils decrets executivs ina procedura da protesta cunter disposiziuns da l'emprima istanza.

2. chapitel: Mesiras administrativas

Art. 169 Mesiras administrativas generalas

¹ En cas da cuntravenziuns cunter questa lescha, cunter sias disposiziuns executivas u cunter las disposiziuns ch'èn vegnidas decretadas sin basa da questa lescha pon vegnir prendidas las suandantas mesiras administrativas:

- a. avertiment;
- b. privaziun da renconuschentschas, da permissiuns, da contingents e da chaussas sumegliantas;
- c. exclusiun d'autorisaziuns;
- d. exclusiun da la commercialisaziun directa;
- e. bloccada da la furniziun, da la consegna e da l'utilisaziun;
- f. executiun d'uffizi sin custs da la persuna che ha violà las disposiziuns e las decretaziuns sco er da l'organisaziun incaricada da las incumbensas;
- g. sequestraziun;

²⁰⁷ Integrà tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 15 da december 2000 davart las substanzas chemicas (CULF **2004** 4763; Fegl uffizial federal **2000** 687). Versiun tenor la cifra 125 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zercladur 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigur dapi il 1. da schaner 2007 (CULF **2006** 2197; Fegl uffizial federal **2001** 4202)

²⁰⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

h.²⁰⁹ adossament d'in import fin maximalmain 10 000 francs.

² Sche products vegnan mess en circulaziun illegalmain u sche contribuziuns vegnan pretendidas u retratgas illegalmain, po vegnir incassà in import che corresponda maximalmain al retgav brut dals products mess en circulaziun illegalmain u a l'import da las contribuziuns pretendidas u retratgas illegalmain.²¹⁰

³ Per restabir il stadi legal pon vegnir prendidas supplementarmain las suandantas mesiras:

- a. scumond da duvrar e da metter en circulaziun products u designaziuns;
- b. refusa da products tar l'import u tar l'export;
- c. obligaziun da prender enavos u da revocar products u d'avertir publicamain davart eventualas ristgas da products;
- d. neutralisaziun, confiscaziun u destrucziun dals products.²¹¹

Art. 170 Reducziun e refusa da contribuziuns

¹ Las contribuziuns pon vegnir reducidas u refusadas, sch'ìl petent violescha questa lescha, las disposiziuns executivas u las disposiziuns ch'èn vegnidas decretadas sin basa da talas.

² La reducziun u la refusa vala almain per quels onns, en ils quals il petent ha violà las disposiziuns.

^{2bis} Sche las disposiziuns da la legislaziun davart la proteccziun da las auas, da l'ambient e dals animals ch'èn decisivas per la producziun agricula na vegnan betg observadas, pon la reducziun e la refusa vegnir fatgas per tut ils genres da pajaments directs.²¹²

³ Il Cussegl federal regla las reducziuns en cas che prescripziuns en il sector dals pajaments directs e da la cultivaziun da plantas vegnan violadas.²¹³

Art. 171 Restituziun da contribuziuns

¹ Sche las premissas, sut las qualas ina contribuziun è vegnida concedida, n'èn betg pli ademplidas, u sche cundiziuns na vegnan betg observadas, vegnan las contribuziuns pretendidas enavos dal tuttafatg u per part.

²⁰⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²¹⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²¹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²¹² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²¹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

² Contribuziuns u avantatgs da facultad retratgs illegalmain ston vegnir restituids u scuntrads, e quai independentamain dal fatg, sche las disposiziuns penalas vegnan applitgadas u betg.

Art. 171a²¹⁴ Fatschentas en cuntrapart d'interpresa che domineschan il martgà

¹ En il martgà per products agriculs e per meds da producziun èn fatschentas en cuntrapart d'interpresa che domineschan il martgà, las qualas collian la surpigliada da rauba e da servetschs per pretschs inadequats cun la clusium dal contract, en mintga cas in cumportament inadmissibel tenor l'artitgel 7 da la Lescha da cartels dals 6 d'october 1995²¹⁵ e vegnan chastiadas a norma da ses artitgel 49a u 50.

² L'inadequatezza d'in pretsch en il senn da l'aleina 1 vegn presumada, sche quest pretsch divergescha considerablmain dal pretsch per rauba cumparegliabla e per servetschs cumparegliabels en il champ d'applicaziun territorial da la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999²¹⁶ tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica davart il commerzi cun products agriculs.

³ En las proceduras exequidas da las autoritads da concorrenza tenor l'aleina 1 n'èn ils artitgels 8 e 31 da la Lescha da cartels dals 6 d'october 1995 betg applitgabels.

3. chapitel: Disposiziuns penalas

Art. 172²¹⁷ Delicts e crims

¹ Tgi che dovra illegalmain ina denominaziun d'origin protegida u ina indicaziun geografica protegida tenor l'artitgel 16 u ina classificaziun u designaziun tenor l'artitgel 63, vegn chastià sin dumonda cun in chasti da detenziun fin ad 1 onn u cun in chasti pecuniar. En quai che concerna la classificaziun e la designaziun tenor l'artitgel 63 han il dretg da pretender in chasti er ils organs da controlla ch'èn incumbensads dal Cussegl federal tenor l'artitgel 64 aleina 4 sco er quels ch'èn nominads dals chantuns.

² Tgi che agescha da professiun, vegn persequità d'uffizi. Il chasti è in chasti da detenziun fin a 5 onns u in chasti pecuniar. Cun il chasti da detenziun sto vegnir pronunzià er in chasti pecuniar.²¹⁸

²¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²¹⁵ CS 251

²¹⁶ CS 0.916.026.81

²¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²¹⁸ Integrà la terza frasa tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 173 Surpassaments

¹ Premess ch'il malfatg na vegnia betg smanatschà cun in chasti pli grev tenor in'autra prescripziun, vegn chastia cun multa fin a 40 000 francs tgi che:²¹⁹

- a.²²⁰ violescha u usurpescha l'apparientscha cuminaivla che la Confederaziun ha fixà tenor l'artitgel 12 alinea 3;
- a^{bis}.²²¹ cuntrafa a las prescripziuns da designaziun decretadas u renconuschidas tenor ils artitgels 14 alinea 1 literas a–c, e ed f sco er 15;
- a^{ter}.²²² cuntrafa a las prescripziuns davart il diever dals segns uffizials decretadas tenor l'artitgel 14 alinea 4;
- b. cuntrafa a las prescripziuns decretadas tenor l'artitgel 18 alinea 1 davart la declaraziun da products che vegnan producids tenor metodos da produczium ch'èn scumandadas en Svizra;
- c. refusa da dar infurmaziuns u fa indicaziuns faussas u incumpletas tar retschertgas tenor ils artitgels 27 u 185;
- c^{bis}.²²³ n'observa betg las pretensiuns tenor l'artitgel 27a alinea 1, violescha l'obligaziun decretada tenor l'artitgel 27a alinea 2 da dumandar ina permissiun u cuntrafa a las mesiras ordinadas;
- d. fa en ina procedura da contribuzium u en la procedura per la repartiziun d'in contingent indicaziuns faussas u engianantas;
- e. producescha u metta en circulaziun latg u products da latg senza observar las prescripziuns u las disposiziuns decretadas da la Confederaziun sin basa da questa lescha;
- f.²²⁴ planta senza permissiun vits, n'observa betg las disposiziuns da classifica-zium u n'ademplescha betg sias obligaziuns davart il commerzi cun vin;
- g. cuntrafa a las prescripziuns davart l'inseminaziun artificziala tenor l'artitgel 145;
- g^{bis}.²²⁵ n'observa betg las cundiziuns decretadas tenor l'artitgel 146 davart l'im-port d'animals da razza, da sperma, da cellas d'ov e d'embrios;

²¹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²²⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²²¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²²² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²²³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²²⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

²²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

- g^{ter}.²²⁶ cuntrafa a las prescripziuns decretadas tenor l'artitgel 146a davart l'allevament, l'import u il metter en circulaziun d'animals da niz modifitgads geneticamain;
- g^{quater}.²²⁷ cuntrafa a las mesiras preventivas decretadas tenor l'artitgel 148a;
- h. cuntrafa a las prescripziuns decretadas tenor ils artitgels 151, 152 u 153 per proteger las plantas da niz;
- i.²²⁸ n'observa betg las instrucziun d'utilisaziun tenor l'artitgel 159 alinea 2 u las prescripziuns davart l'utilisaziun decretadas tenor l'artitgel 159a;
- k.²²⁹ producescha, importa, depositescha, transporta, metta en circulaziun, offrescha u propagescha senza admissiun meds da produenziun ch'èn suttalessa a l'obligaziun da dumandar in'admissiun (art. 160), utilisescha antibiotica e substanzas sumegliantas per augmentar la prestaziun d'animals u n'annunzia betg lur utilisaziun per intents terapeutics (art. 160 al. 8);
- k^{bis}.²³⁰ producescha, importa, depositescha, transporta, metta en circulaziun, offrescha u propagescha meds da produenziun senza esser admiss u registrà tar il servetsch competent;
- k^{ter}.²³¹ cuntrafa a las prescripziuns decretadas tenor l'artitgel 161 davart la designaziun e l'emballadi da meds da produenziun;
- k^{quater}.²³² importa, depositescha, transporta, metta en circulaziun, offrescha u propagescha meds da produenziun scumandads (art. 159a);
- l. importa, dovra u metta en circulaziun material da multiplicaziun vegetal d'ina sort che n'è betg inscritta en il catalog da sorts (art. 162);
- m. n'observa betg las distanzas da segirezza tenor l'artitgel 163;
- n. na fa betg las indicaziuns tenor l'artitgel 164;
- o. n'ademplescha betg l'obligaziun da dar infurmaziuns tenor l'artitgel 183.
- ² Tgi che agescha per negligentscha, vegn chastia cun ina multa fin a 10 000 francs.
- ³ Premess ch'il malfatg na vegnia betg smanatschà cun in chastia pli grev tenor in'otra prescripziun, vegn chastia cun multa fin a 5000 francs tgi che:

²²⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²²⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²²⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²³⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²³¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²³² Integrà tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 12 da zercladur 2009, en vigur dapi il 1. da fanadur 2010 (CULF 2010 2617; Fegl uffizial federal 2008 7275)

a.²³³ ...

b. cuntrafa ad ina disposiziun executiva, da la quala il surpassament è vegni declerà sco chastiabel.

⁴ L'emprova e la cumplitad èn chastiablas.

⁵ En cas spezialmain levs poi vegnir desisti d'ina persecuziun penala e d'in chasti.

Art. 174 Cuminanzas da personas e personas giuridicas

Sch'il malfatg vegn commess d'ina persona giuridica u d'ina cuminanza da personas, valan ils artitgels 6 e 7 da la Lescha federala dals 22 da mars 1974²³⁴ davart il dretg penal administrativ.

Art. 175 Persecuziun penala

¹ La persecuziun penala è chausa dals chantuns.

² Tgi che violescha las prescripziuns davart l'import, davart l'export u davart il transport tras la Svizra, vegn persequità e chastià tenor la legislaziun da duana. En cas da cuntravenziun spezialmain levs en il sector da l'administraziun da contingents d'import per products agriculs poi vegnir renunzià ad ina procedura penala.²³⁵

³ Sch'ina aenziun ademplescha il medem mument il causal d'ina cuntravenziun tenor l'alineia 2 e d'ina altra cuntravenziun ch'è da persequitar da l'Administraziun federala da duana, vegn pronunzià il chasti per la cuntravenziun pli greva; il chasti po vegnir augmentà commensuradamain.²³⁶

Art. 176 Exclusiun dals artitgels 37–39 da la Lescha da subvenziuns

Ils artitgels 37–39 da la Lescha da subvenziuns dals 5 d'october 1990²³⁷ davart malfatgs, davart l'obtenziun d'in avantatg cun rampigns e davart la persecuziun penala n'èn betg applitgabels.

9. titel: Disposiziuns finalas

1. chapitel: Execuziun

Art. 177 Cussegl federal

¹ Il Cussegl federal decretescha las disposiziuns executivas necessarias, uschenavant che la lescha na regla betg autramain questa cumpetenzza.

²³³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²³⁴ CS **313.0**

²³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

²³⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²³⁷ CS **616.1**

² El po surdar al DEFR u a ses servetschs sco er ad uffizis federals subordinads l'incumbensa da decretar prescripziuns da natira principalmain tecnica u administrativa.

Art. 177a²³⁸ Cunvegns internaziunalas

¹ En il sectur agrar po il Cussegl federal far en atgna cumpetenza cunvegns internaziunalas; exceptà da quai èn cunvegns davart il commerzi agrar.

² En encliegentscha cun ils auters uffizis e servetschs federals interessads po il UFAG far cunvegns da natira tecnica cun autoritads agraras estras, cun staziuns da perscrutaziun da dretg public u cun organisaziuns internaziunalas, particularmain davart:

- a. la renconuschientscha da servetschs da controlla, da valitaziun da la confurmitad, d'accreditaziun, d'annunzia e d'admissiun en il sectur agrar;
- b. la renconuschientscha da rapports da controlla, da valitaziuns da la confurmitad e d'admissiuns en il sectur da la protecziun da las plantas e dals meds da produenziun sco er da las metodas da produenziun;
- c. la collavuraziun tecnica ed il barat d'infurmaziuns en il sectur da la protecziun da las plantas sco er l'admissiun ed il metter en circulaziun da meds da produenziun;
- d. las cundiziuns e las pretensiuns tar la consegna u tar la surpigliada da re-sursas geneticas per l'alimentaziun e per l'agricultura da bancas geneticas controlladas dal stadi;
- e. la renconuschientscha da denominaziuns d'origin en il sectur agrar;
- f. pajaments directs, mesiras da sustegn per il martgà e contribuziuns d'utilisaziun en enclavas ed en il Principadi da Liechtenstein che stattan en connex cun l'applicaziun da questa lescha e da prescripziuns ch'èn relevantas per l'agricultura en il sectur da la legislaziun davart epidemias d'animals, davart la protecziun dals animals, davart la protecziun da las auas, davart la protecziun da l'ambient e davart la protecziun da la natira e da la patria;
- g. projects en il rom da la perscrutaziun agrara internaziunala.

Art. 177b²³⁹ Prestaziuns commercialas

¹ Il UFAG, ses instituts d'experiment e da retschertga (art. 114) sco er la Tratga naziunala da chavals (art. 147) pon far prestaziuns commercialas per terzas persunas, sche questas prestaziuns:

- a. stattan en in stretg connex cun las incumbensas principalas;
- b. na pregiuditgeschan betg l'ademplement da las incumbensas principalas; e
- c. na pretendan betg meds materials e persunals supplementars considerabels.

²³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF 2003 4217; Fegl uffizial federal 2002 4721 7234)

²³⁹ Integrà tras la cifra 5 da l'agiunta da la LF dals 18 da zercladur 2010, en vigur dapi il 1. da schaner 2011 (CULF 2010 5003; Fegl uffizial federal 2009 7207)

² Las prestaziuns commercialas ston vegnir furnidas sin basa d'ina contabilitad dals custs e da las prestaziuns almain per pretschs che cuvran ils custs. Il DEFR po permetter excepziuns per tschertas prestaziuns, sche l'economia privata na vegn betg concurrenzada da quellas prestaziuns.

Art. 178 Chantuns

¹ Uschenavant che l'execuziun n'è betg attribuida a la Confederaziun, è ella chausa dals chantuns.

² Ils chantuns decreteschan las disposiziuns executivas necessarias e las suttamettan al DEFR per prender enonuschientscha.

³ Ils chantuns designeschan las autoritads u las organisaziuns ch'èn competentas per l'execuziun e per la surveglianza.

⁴ Sch'in chantun na decretescha betg a temp las disposiziuns executivas, las decretescha provisoricamain il Cussegl federal.

⁵ Per exequir las mesiras en il sector dals pajaments directs utiliseschan ils chantuns datas da basa definidas, registreschan las surfatschas necessarias e lur utilizaziun sco er ils ulteriurs objects necessaris en il sistem d'infurmaziun geografica tenor l'artitgel 165e e calculeschan las contribuziuns per mintga manaschi a maun da questas datas.²⁴⁰

Art. 179 Surveglianza suprema da la Confederaziun

¹ Il Cussegl federal surveglia l'execuziun da questa lescha tras ils chantuns.

² Sch'in chantun exequescha questa lescha en moda manglusa, po la Confederaziun reducir e refusar sias contribuziuns. Quai vala er, sch'in dretg da recurs en il senn da l'artitgel 166 alinea 3 n'è betg vegni duvrà.

Art. 180 Collavuraziun d'organisaziuns e da firmas

¹ La Confederaziun ed ils chantuns pon consultar firmas ed organisaziuns per l'execuziun da questa lescha u crear organisaziun adattadas per quest intent.

² La cooperaziun da questas firmas ed organisaziuns vegn survegliada dal stadi. L'autoridad cumpetenta descriva las incumbensas e las cumpetenzas che vegnan surdadas a questas firmas ed a questas organisaziuns. Davart lur gestiun e lur contabilitad ston ellas render quint a questa autoridad. La controlla parlamentara tar la Confederaziun ed en ils chantuns resta resalvada.

³ Il Cussegl federal ed ils chantuns pon autorisar las firmas e las organisaziuns cooperantas da metter a quint taxas adequatas per lur activitad. Lur tariffas ston vegnir approvadas dal DEFR.

²⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

Art. 181 Controlla

¹ Uschenavant che l'execuziun da questa lescha, da las disposiziuns executivas u da las disposiziuns ch'èn vegnidas decretadas sin basa da talas pretenda quai, ordineschan ils organs executivs las mesiras da controlla e las retschertgas necessarias.²⁴¹

^{1bis} Il Cussegl federal po decretar prescripziuns per garantir in'activitad da controlla unitara, cuminaivla ed accordada sco er il barat d'infurmaziuns necessari tranter ils organs da controlla responsabels cun exequir questa lescha e las ulteriuras leschas che pertutgan l'agricultura.²⁴²

² Persunas, firmas ed organisaziuns che chaschunan, engrevgeschan u impedeschan controllas tras lur cumportament illegal, èn obligadas da cuvriir ils custs che resultan tras quest cumportament.

³ Il Cussegl federal po surdar singulas mesiras da controlla e retschertgas als chantuns.

⁴ Per controllas che na chaschunan naginas reclamaziuns po el fixar taxas, particularmain per:

- a. controllas fitosanitaras;
- b. controllas da semenza e da plantas;
- c. analisis da controlla;
- d. controllas dals pavel.²⁴³

⁵ El po prevair che l'importader sto pajar tar l'import ina taxa per controllas spezialas che ston vegnir fatgas pervia da ristgas enconuschentas u pervia da ristgas che sa mussan da nov en connex cun tsherts meds da produenziun agriculs u cun tshertas plantas.²⁴⁴

⁶ El po prevair autras taxas, uschenavant che la Svizra è s'obligada en in contract internaziunal d'incassar talas.²⁴⁵

Art. 182²⁴⁶ Persecuziun da cuntravenziuns

¹ Il Cussegl federal coordinescha l'execuziun da la Lescha da victualias dals 9 d'october 1992²⁴⁷, da la Lescha da duana dals 18 da mars 2005²⁴⁸ e da la lescha qua

²⁴¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²⁴² Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁴⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁴⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

²⁴⁷ CS **817.0**

²⁴⁸ CS **631.0**

avant maun; ultra da quai po el obligar l'Administraziun federala da taglia da dar infurmaziuns.²⁴⁹

² Il Cussegl federal nominescha in servetsch central per eruir cuntravenziuns en ils secturs:

- a. designaziun protegida da products agriculs;
- b. import, transport tras la Svizra ed export da products agriculs;
- c. decleraziun da la derivanza e da la metoda da produczium.

Art. 183²⁵⁰ Obligaziun d'infurmar

Uschenavant che l'execuziun da questa lescha, da las disposiziuns executivas u da las disposiziuns ch'èn vegnidas decretadas sin basa da talas pretenda quai, sto mintga persuna dar oravant tut las infurmaziuns pretendidas als organs cumpetents sco er preschentar ils mussaments e surdar tals temporarmain per la controlla; ultra da quai sto mintga persuna permetter l'access al manaschi ed als locals da fatschenta e da deposit e conceder invista dals cudeschs e da las correspundenzas sco er tolerar ch'i vegnian prendidas emprovas.

Art. 184²⁵¹ Agid uffizial d'autras autoritads

Il UFAG e las autoritads da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas sa sustegnan vicendaivlamain e barattan las infurmaziuns ch'èn necessarias per ademplir lur incumbensas.

Art. 185 Datas d'execuziun, monitoring ed evaluaziun²⁵²

¹ Per sa procurar las basas ch'èn indispensablas per exequir questa lescha e per controllar l'efficacitad relevescha e registrescha la Confederaziun tant sin plaun sectorial sco er sin plaun dal manaschi singul datas:

- a. per realisar mesiras da la politica agrara;
- b. per giuditgar la situaziun economica da l'agricultura;
- c. per observar la situaziun dal martgà;
- d. sco contribuziun per giuditgar las consequenzas da l'agricultura sin las basas da viver natiralas e sin la tgira da la cuntrada cultivada.

²⁴⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337)

²⁵⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁵² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

^{1bis} Ella fa in monitoring concernent la situaziun economica, ecologica e sociala da l'agricultura sco er da las prestaziuns d'utilitad publica che vegnan furnidas da l'agricultura.²⁵³

^{1ter} Ella evaluescha l'efficacitad da las mesiras da questa lescha.²⁵⁴

² Per armonisar la retschertga e la registraziun da las datas ed en il senn d'ina statistica agricula unitara po il Cussegl federal prender disposiziuns.

³ Il Cussegl federal po incumbensar servetschs federals, chantuns u auters servetschs da far las retschertgas e da manar ils registers. El po indemnisar questa prestaziun.

⁴ L'organ federal responsabel po elavurar las datas retschertgadas per intents statistics.

⁵ e 6 ...²⁵⁵

Art. 186 Cumissiu consultativa

Il Cussegl federal nominescha ina cumissiu consultativa permanenta da maximalmain 15 commembers che al cusseglian en l'applicaziun da questa lescha.

2. chapitel: Disposiziuns transitoricas

Art. 187 Disposiziuns transitoricas tar la Lescha d'agricultura²⁵⁶

¹ Las disposiziuns abolidas restan applitgabras per tut ils fatgs ch'èn capitads durant il temp ch'ellas eran en vigur, cun excepziun da las prescripziuns da procedura.

²⁻⁹ ...²⁵⁷

¹⁰ La premissa d'ina cumprova da prestaziun ecologica tenor l'artitgel 70 alinea 2 entra en vigur il pli tard 5 onns suenter l'entrada en vigur da questa lescha.

¹¹⁻¹³ ...²⁵⁸

¹⁴ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la revocaziun da l'emprest concedi a l'organisaziun cuminaivla tenor l'artitgel 1 alinea 2 da l'Urden dal martgà

²⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁵⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007 (CULF 2007 6095; Fegl uffizial federal 2006 6337). Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁵⁶ Integrà tras la cifra III da la LF dals 24 da mars 2000 davart l'aboliziun da la Lescha davart il graun, en vigur dapi il 1. da fanadur 2001 (CULF 2001 1539; Fegl uffizial federal 1999 9261)

²⁵⁷ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

²⁵⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF 2013 3463 3863; Fegl uffizial federal 2012 2075)

da chaschiel dals 27 da zercladur 1969²⁵⁹. Ils departaments ed ils uffizis designads dal Cussegl federal han il dretg da dar instrucziuns a l'organisaziun cuminaivla davart l'utilisaziun da las activas e davart l'adempliment da las obligaziuns; prestaziuns da la Confederaziun vegnan concedidas mo, sche questas instrucziuns vegnan observadas. L'elecziun dals liquidaturs che vegnan designads da l'organisaziun cuminaivla sto vegnir approvada dal departament designà dal Cussegl federal. Ils custs che resultan tras la liquidaziun da l'organisaziun cuminaivla porta la Confederaziun. Il Cussegl federal guarda ch'ils purtaders da l'organisaziun cuminaivla na retirian nagin profit da la liquidaziun; el decida er, quant enavant ch'il chapital d'accias vegn restitui.

¹⁵ L'artitgel 55 entra pir en vigur cur che la Lescha dals 20 da mars 1959²⁶⁰ davart il graun è abolida.

Art. 187a²⁶¹

Art. 187b²⁶² Disposiziuns transitoricas tar la midada dals 20 da zercladur 2003

1-4 ...²⁶³

⁵ L'artitgel 138 entra pir en vigur cur che la nova Lescha dals 13 da december 2002²⁶⁴ davart la furmaziun professionala è entrada en vigur.

6 e 7 ...²⁶⁵

8 ...²⁶⁶

Art. 187c²⁶⁷ Disposiziun transitorica tar la midada dals 22 da zercladur 2007

¹ Vins da l'annada 2007 e d'annadas pli veglias pon vegnir elavurads e designads tenor il dretg vertent. Els dastgan vegnir vendids als consuments fin che las reservas èn exaustas.

²⁵⁹ [CULF **1969** 1046, **1991** 857 agiunta cifra 32, **1993** 901 agiunta cifra 28, **1998** 3033 agiunta lit. n]

²⁶⁰ Questa lescha è vegnida messa ord vigur il 1. da fanadur 2001

²⁶¹ Integrà tras la cifra III da la LF dals 24 da mars 2000 davart l'aboliziun da la Lescha davart il graun (CULF **2001** 1539; Fegl uffizial federal **1999** 9261). Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zercladur 2003, en vigur dapi il 1. da schaner 2004 (CULF **2003** 4217; Fegl uffizial federal **2002** 4721 7234)

²⁶³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁶⁴ CS **412.10**

²⁶⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁶⁶ Integrà tras la cifra I 15 da la LF dals 19 da december 2003 davart il program da distgargia 2003 (CULF **2004** 1633; Fegl uffizial federal **2003** 5615). Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095 6107; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²⁶⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

2 ...268

Art. 187^{d269} Disposiziuns transitoricas tar la midada dals 22 da mars 2013

¹ Fin ils 30 da zercladur 2016 preschenta il Cussegl federal in rapport cun ina metodica per evaluar il niz da plantas modifitgadas geneticamain. En quest connex duai vegnir giuditgà, sche las plantas modifitgadas geneticamain han – cumpareglia cun ils products agriculs e cun ils meds da producziun tradiziunals – avantatgs per la producziun, per ils consuments sco er per l'ambient. Sin basa da la metodica elavurada fa il Cussegl federal per la Svizra ina bilantscha dals custs e dal niz da las plantas modifitgadas geneticamain ch'existan il mument che la midada dals 22 da mars 2013²⁷⁰ da questa lescha entra en vigur.

² En collavuraziun cun ils chantuns e las branschas fixescha il Cussegl federal fin la fin da l'onn 2014 las finamiras e las strategias per diagnostigar e per survegliar la resistenza cunter l'antibiotica e per reducir l'applicaziun d'antibiotica.

³ Cun formular las finamiras e las strategias tenor l'alinea 2 ston vegnir resguardads particularmain:

- a. las finamiras da l'agricultura che concernan l'ambient;
- b. las recumandaziuns e las directivas internaziunalas;
- c. il stadi actual da la scienza.

⁴ Sin basa dal rapport verifitgeschan la Confederaziun ed ils chantuns, sche las finamiras tenor l'alinea 2 èn vegnidus cuntanschidas, e prendan, en cas da basegn, las mesiras correspundentas.

3. chapitel: Referendum ed entrada en vigur

Art. 188

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

³ Ils artitgels 40–42 valan fin ils 31 da december 2008.²⁷¹

Data da l'entrada en vigur:²⁷² 1. da schaner 1999

Art. 28–45 ed agiunta lit. l–n: 1. da matg 1999

Art. 160 al. 7 ed agiunta cifra 7: 1. d'avust 1999

²⁶⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁶⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da schaner 2014 (CULF **2013** 3463 3863; Fegl uffizial federal **2012** 2075)

²⁷⁰ CULF **2013** 3463

²⁷¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 22 da zercladur 2007, en vigur dapi il 1. da schaner 2008 (CULF **2007** 6095; Fegl uffizial federal **2006** 6337)

²⁷² COCF dals 7 da december 1998

Aboliziun e midada dal dretg vertent

Aboliziun dal dretg vertent

Ils suandants decrets vegnan abolids:

- a. il Concluf federal dals 20 da zercladur 1939²⁷³ davart la garanzia d'ina contribuziun federala als chantuns Sviz e Glaruna per construir la Prigelstrasse tranter Hinterthal e Vorauen;
- b. il Concluf federal dals 25 da settember 1941²⁷⁴ davart la garanzia d'ina contribuziun federala al chantun Son Gagl per megliar la planira dal Rain;
- c. la Lescha d'agricultura dals 3 d'october 1951²⁷⁵; resalvà resta l'artitgel 187 alinea 7 da la lescha qua avant maun;
- d. la Lescha federala dals 14 da december 1979²⁷⁶ davart contribuziuns da cultivaziun a l'agricultura cun cundiziuns da produenziun pli difficilas;
- e. il Concluf federal dals 28 da mars 1952²⁷⁷ davart las contribuziuns federalas a las meglieraziuns daventadas necessarias pervia d'eveniments da la natira;
- f. la Lescha federala dals 23 da mars 1962²⁷⁸ davart credits agriculs d'investiziun ed agids a manaschis agriculs;
- g. il Concluf dals 23 da zercladur 1989²⁷⁹ davart il zutger;
- h. il Concluf federal dals 19 da zercladur 1992²⁸⁰ davart la viticultura;
- i. la Lescha dals 15 da zercladur 1962²⁸¹ davart la vendita da muvel; resalvà resta l'artitgel 187 alinea 9 da la lescha qua avant maun;

²⁷³ [CRLF 4 1056]

²⁷⁴ [CRLF 4 1002]

²⁷⁵ [CULF 1953 1073, 1962 1144 art. 14, 1967 722, 1968 92, 1971 1465 disposiziuns finalas e transitoricas tar il X. titel art. 6 cifra 7, 1974 763, 1977 2249 cifra I 921 942 931, 942, 1979 2058, 1982 1676 agiunta cifra 6, 1988 640, 1989 504 art. 33 lit. c, 1991 362 cifra II 51 857 agiunta cifra 25 2611, 1992 1860 art. 75 cifra 5 1986 art. 36 al. 1, 1993 1410 art. 92 cifra 4 1571 2080 agiunta cifra 11, 1994 28, 1995 1469 art. 59 1837 3517 cifra I 2, 1996 2588 agiunta cifra 2, 1997 1187 1190, 1998 1822 art. 15 cifra 3]

²⁷⁶ [CULF 1980 679, 1991 857 agiunta cifra 26, 1992 2104 cifra II 1, 1997 1190 cifra II 1]

²⁷⁷ [CULF 1952 561]

²⁷⁸ [CULF 1962 1273, 1972 2699, 1977 2249, 1991 362 cifra II 52 857 agiunta cifra 27, 1992 288 agiunta cifra 47 2104]

²⁷⁹ [CULF 1989 1904, 1992 288 agiunta cifra 50, 1995 1988]

²⁸⁰ [CULF 1992 1986, 1997 1216]

²⁸¹ [CULF 1962 1144, 1977 2249 cifra I 941, 1978 1407, 1991 857 agiunta cifra 29, 1992 288 agiunta cifra 52, 1993 325 cifra 13]

- k. la Lescha federala dals 28 da zercladur 1974²⁸² davart las contribuziuns a possessurs da muaglia en la regiun da muntogna ed en la zona da collinas prealpina;
- l. il Concluz da latg dals 29 da settember 1953²⁸³;
- m. il Concluz dals 16 da december 1988²⁸⁴ davart l'economia da latg;
- n. l'Urden dal martgà da chaschiel dals 27 da zercladur 1969²⁸⁵;
- o. la Lescha federala dals 21 da december 1960²⁸⁶ davart ils pretschs da rauba protegids e la cassa da cumpensaziun dals pretschs dals ovs e dals products dad ovs.

Midada dal dretg vertent

...²⁸⁷

²⁸² [CULF 1974 2063, 1980 679 art. 12, 1983 488, 1991 857 agiunta cifra 30, 1992 2104 cifra II 2, 1997 1190 cifra II 3]

²⁸³ [CULF 1953 1109, 1957 571 cifra II al. 2, 1969 1052, 1971 1597, 1974 1857 agiunta cifra 29, 1979 1414, 1989 504 art. 33 lit. c, 1992 288 agiunta cifra 54, 1994 1648, 1995 2075]

²⁸⁴ [CULF 1989 504, 1991 857 agiunta cifra 31, 1992 288 agiunta cifra 55, 1993 325 cifra I 14, 1994 1634 cifra I 4, 1995 2077]

²⁸⁵ [CULF 1969 1046; 1991 857 agiunta cifra 32, 1993 901 agiunta cifra 28]

²⁸⁶ [CULF 1961 263, 1987 2324, 1993 901 agiunta cifra 30, 1995 2097]

²⁸⁷ Las midadas pon vegnir consultadas sut CULF 1998 3033